Bundel - Openbare informatiebijeenkomst van 9 december 2025

Agenda bijlagen

- Toezeggingen (ID 289)
- 25u0004372 informatiebrief aan raad en commissie B&S VIE (Geanonimiseerd)
- 250326 raad LUP Vie 2025-2027
- 251209 Behandelbrief infobijeenkomst Vie (1)

1 Opening door wethouder Schlangen

2 Toelichting over de ontwikkelingen van de gezondheidscijfers met daarin de rol van VIE

- 251209 Infobijeenkomst Vie presentatie
- Rapportage+Kerkrade

3 Gelegenheid tot het stellen van vragen

4 Sluiting

Detailrapport Toezeggingen (ID 289)

Veld	Waarde
Datum vergadering	11-03-2025
Vergadering	Cie B&S
Nummer	5
Portefeuillehouder	Schlangen
Domein	Burger
Onderwerp	Lokaal Uitvoeringsprogramma VIE - ervaren gezondheid
Toezegging	Wethouder Schlangen zegt toe de resultaten van de ervaren gezondheid, zodra deze bekend zijn, te presenteren tijdens een informatiebijeenkomst.
Deadline	31-12-2025
Status	Tussenbericht
Datum reactie	02-10-2025
Stand van zaken	9 december staat de informatiebijeenkomst Lokaal Uitvoeringsprogramma VIE - ervaren gezondheid gepland
Relatie naar overzicht	Raadsinformatiebrieven: informatiebrief toezegging commissie B&S m.b.t. Vie
Relatie naar agenda	Commissie Burgers en Samenleving 2025 (7.1. Ontwerpbesluit nieuw Lokaal Uitvoeringsprogramma VIE) dinsdag 11 maart 19:00 tot 22:00 Raadzaal
Achtergrondinformatie (Vertrouwelijk)	

Gemeente Kerkrade

Domein Burger

Bezoekadres
Markt 33
Ambtenaar
[redacted]
Telefoonnummer
+14 045
Telefax
0455676395
Zaaknummer

Leden van de raad en de commissie B&S

Uw brief van	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
		25U0004372	28 april 2025

Onderwerp
Toezegging cie B&S m.b.t. Vie

Bijlage(n)
0

Geachte leden van de raad en de commissie Burgers en Samenleving,

Vooruitlopend op het vaststellen van het Lokaal Uitvoeringsprogramma Vie op 26 maart, is op 11 maart jongstleden dit uitvoeringsprogramma in de commissie Burgers en Samenleving besproken. Tijdens deze behandeling is de toezegging gedaan om de resultaten van de ervaren gezondheid, zodra deze bekend zijn, te presenteren tijdens een informatiebijeenkomst.Dit vanuit de gedachte om u daarmee inzicht te geven in de doelstelling van Vie om in 2030 de ervaren gezondheid van de Kerkraadse inwoner gelijk te krijgen aan het niveau van de inwoner van Zuid-Limburg.

De cijfers die dat inzicht mogelijk maken, zijn de cijfers uit de gezondheidsmonitor volwassenen van de GGD's, het RIVM en het CBS. Voor dit moment zijn de cijfers over 2016, 2020 en 2022 beschikbaar. In 2024 heeft een meting plaatsgevonden, deze cijfers zijn echter pas in het najaar van 2025 beschikbaar. Gezien het startmoment van Vie (2021) en de wetenschap dat gezondheidsbevordering een lange adem vraagt, is de conclusie dat de cijfers uit 2022 weinig zeggingskracht hebben over de extra inzet op vitaliteit en gezondheid vanuit Vie. Bovendien zitten in deze cijfers de coronajaren, een buitengewone periode. Zelfs de cijfers van 2024, die in het najaar beschikbaar komen, zijn redelijk prematuur.

Het invullen van de toezegging zal helaas nog moeten wachten totdat de meest recente cijfers over de ervaren gezondheid in het najaar beschikbaar zijn. Wanneer een concrete datum bekend is, zal in samenspraak met het presidium een geschikt moment gekozen worden om de cijfers te bespreken.

Erop vertrouwend u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijke groeten,

J. Schlangen
Coördinerend wethouder Vie

Postbus 600 6460 AP Kerkrade
Telefoon 14 045
Telefax 0455676395
Email gemeentehuis@kerkrade.nl
IBAN NL49 BNGH 0285 0044 84
BIC BNGHNL2G

MIX
Papier | Ondersteund verantwoord bosbeheer
FSC® C004241
www.fsc.org

Parkstad Limburg
Gemeente Kerkrade maakt deel uit van Parkstad Limburg

Doorontwikkeling

Lokaal Uitvoeringsprogramma Vie

2025-2027

Voorwoord/leeswijzer

In 2021 heeft Vie het lokaal uitvoeringsprogramma (LUP) opgesteld dat in januari 2021 door de raad van de gemeente Kerkrade is vastgesteld. Passend binnen de ambities van Vie, en in lijn met de subsidievoorwaarden van Provincie, Stadsregio en IBA werd hiermee invulling gegeven aan de diverse subsidiebeschikkingen met betrekking tot Vie.

Na ruim 3 jaar waarin het beleid rond vitaliteit en gezondheid niet heeft stilgestaan en met de ervaring en ontwikkelingen van Vie, is het nu tijd om terug en vooruit te blikken en het LUP Vie te actualiseren. Voor u ligt het rapport 'doorontwikkeling Lokaal Uitvoeringsprogramma Vie - Leven in Beweging'.

In dit rapport kijken we naar de rol van Vie anno 2024 en onderzoeken we waar de grootste toegevoegde waarde van Vie ligt. Hiermee krijgen we een duidelijke focus van Vie voor de jaren 2025-2027. Hoe doen we dit?

Deze rapportage begint met een kort inzicht in het nut en noodzaak van vitaliteits- en gezondheidsbeleid en plaatst het gedachtegoed van Vie in de huidige tijd.
In hoofdstuk 3 inventariseren we vervolgens het huidige (gezondheids-)beleid en interventies op landelijk, provinciaal en regionaal niveau. Waar interventies al anders dan lokaal worden opgepakt, heeft het immers minder toegevoegde waarde om daar ook vanuit Vie nog eens speciaal aandacht aan te besteden. We gaan dus kijken waar de zogenaamde 'witte' vlekken liggen.
Vervolgens gaan we kijken naar preventie. Vie is immers gericht op preventie. Maar wat verstaan we eigenlijk onder preventie en welke verschillende vormen van preventie bestaan er? In hoofdstuk 4 gaan we dan ook kijken naar deze verschillende vormen om af te bakenen op welke vorm van preventie Vie zich het meest zal richten.
Als we dan weten waar de witte vlekken liggen en op welke vorm van preventie Vie zich het beste kan richten is het natuurlijk erg belangrijk om te weten op welke gebieden het grootste verschil gemaakt kan worden als het gaat om het inhalen van gezondheidsachterstanden. Dit doen we door de belangrijkste oorzaken van gezondheidsverschillen bij onze keuze te betrekken.

In hoofdstuk 5 zijn al de bevindingen samenvattend gecombineerd tot een duidelijke focus tot en met 2027.

Naast de interventies die vanuit Vie worden ingezet, kent Vie ook nog de Vie-Innovatiehub. In hoofdstuk 6 gaan we in op de rol van de Vie-Innovatiehub. Aan de hand van de ervaringen van de afgelopen jaren en de opgaven van de toekomst, wordt ook daar een focus aangebracht voor de periode tot en met 2027.

Inhoudsopgave

Deel 1 Vie - Leven in beweging

Voorwoord 2

Hoofdstuk 1 Aanleiding van Vie onverminderd van toepassing 4

Hoofdstuk 2 Vie-gedachtegoed beweegt mee 5

Hoofdstuk 3 Vie in samenhang tot overig gezondheidsbeleid 6

Hoofdstuk 4 Vie en de (meeste) toegevoegde waarde 9
4.1 Vie gedachtegoed in relatie tot preventie 9
4.2 Belangrijkste oorzaken gezondheidsverschillen 10
4.3 Gezondheidsthema's die aandacht vragen 10

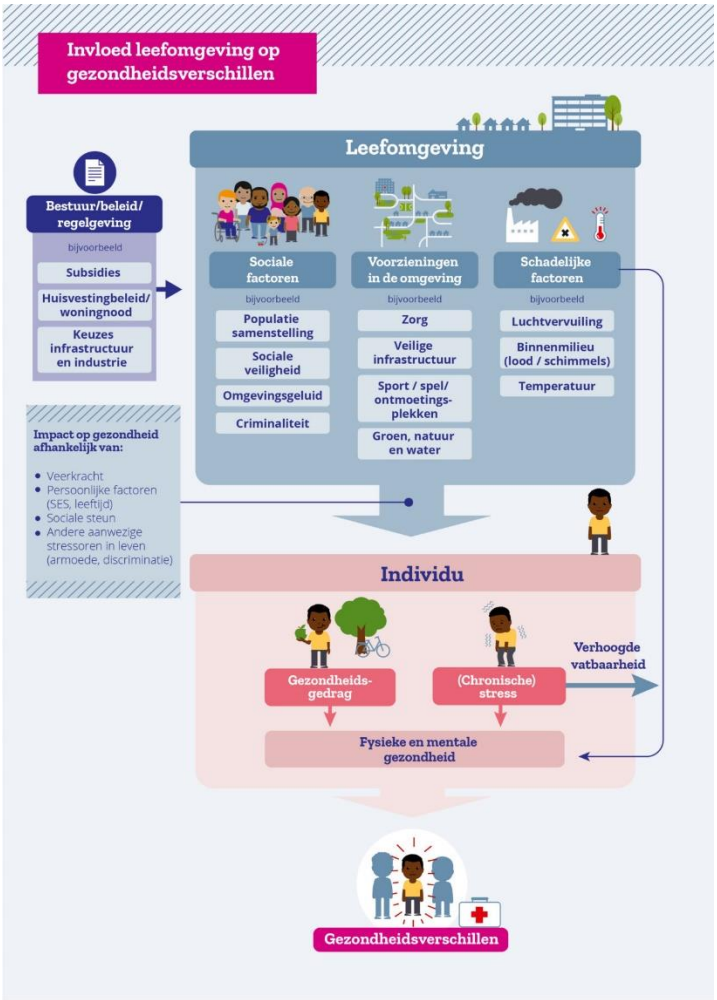
Hoofdstuk 5 Focus Vie 12

Hoofdstuk 6 Samenvatting 14

Bijlage 1: Gezondheidsbeleid op hoofdlijnen 15
Bijlage 2: Preventiepiramide zorg 20

Hoofdstuk 1 De aanleiding van Vie onverminderd van toepassing

In 2021 is het eerste Lokaal Uitvoeringsprogramma (LUP) Vie vastgesteld. De noodzaak van een gezamenlijke inzet op vitaliteit en gezondheid is sinds 2021 niet gewijzigd. We zouden kunnen zeggen ‘helaas’, maar ook in 2021 wisten we al dat het inhalen van de achterstand in vitaliteit en gezondheid een aanpak van de lange adem zou zijn. De aanleiding is daarmee dan ook niet veranderd. Onveranderd is ook dat gezondheid meer is dan een levensverwachting en de afwezigheid van ziekte. Gezondheid gaat over kwaliteit van leven, kansen in het leven, betekenisvol meedoen in de samenleving, de omgeving waarin je leeft, met betekenisvol werk of een andere bijdrage. Gezondheid vraagt om een stabiele en gezonde leefomgeving, bestaanszekerheid een veilige buurt en een sociaal netwerk. Of het nu gaat over armoede, arbeidsmarkt, onderwijs, gezonde voeding, openbare ruimte, sport en cultuur, alles raakt gezondheid.

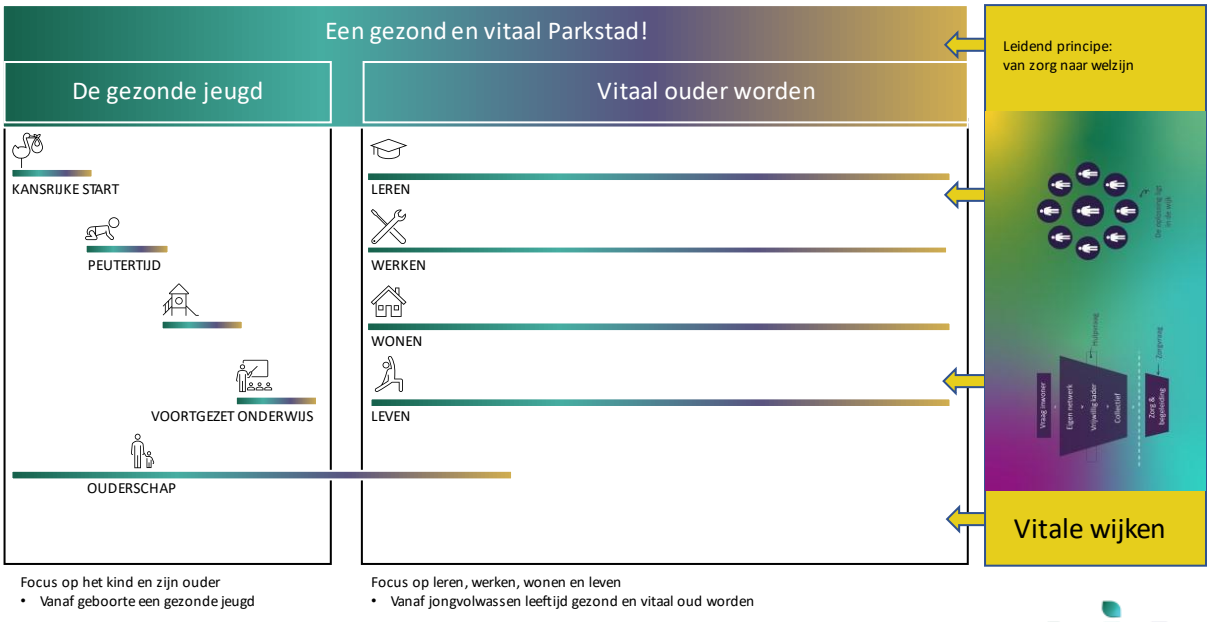

Bron: [Alles wat je moet weten over gezondheidsverschillen - Pharos](), 2024

Hoofdstuk 2 Vie-gedachtegoed beweegt mee

Het **gedachtegoed** van Vie is in 2021 opgebouwd rond de drie pijlers Gezonde jeugd, Vitaal ouder worden en Vitale wijken. Vanuit de gedachte ‘de jeugd heeft de toekomst’, de levenscyclus met een leven lang leren, wonen, werken en leven en daarnaast het belang van een omgeving waarin dit allemaal mogelijk is, zijn deze pijlers die nog steeds toereikend en actueel. Nu, 3 jaar later, zijn echter ook steeds meer de gevolgen zichtbaar van de toename van de zorgvraag. Waar welzijn en de sociale cohesie de sleutel tot een zelfredzame samenleving vormen, zijn ze tegelijkertijd ook nog te veel buiten beeld om de toekomstige opgaven het hoofd te kunnen bieden. Nadrukkelijker dan 3 jaar geleden zal voor de komende periode in de pijler Vitale wijken dan ook de ombuiging te zien zijn van zorg naar welzijn/voorliggend veld. Waar Vitale wijken in 2021 al als randvoorwaarde werden gezien, wordt de komende jaren hierop nadrukkelijker ingezet. Zetten we de pijlers bij elkaar dan ziet het gedachtegoed van Vie er anno 2024 als volgt uit:

Hoofdstuk 3 Vie in samenhang tot overig gezondheidsbeleid

Het nationale en regionale gezondheidsbeleid heeft de afgelopen jaren niet stil gestaan. Zowel nationaal, provinciaal als regionaal hebben zich ontwikkelingen voorgedaan en zijn nieuwe initiatieven ontwikkeld. Zo hebben het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) hun intrede gedaan, heeft de Provincie Limburg het beleidskader Samenleven en Bestaanszekerheid vastgesteld, kent Trendbreuk het werkplan 2024-2026 en is aan de Stadsregio Parkstad Limburg de Regiodeal II toegekend. Het onderdeel Sociaal Economische Structuurversterking (SES) in deze Regiodeal heeft als één van de thema's gezondheid en vitaliteit van inwoners en wijken.
Momenteel wordt ook het gezondheidsbeleid van de gezamenlijke gemeenten in Zuid-Limburg geactualiseerd. Dit LUP is in lijn met wat daarin de ontwikkelrichtingen zijn.
Wat we regionaal zien, is dat er sterk wordt ingezet op de allerjongsten. Het gaat hierbij vooral om de jongsten van -9 maanden tot 1000 dagen (kansrijke start). Met het werkplan Trendbreuk Zuid-Limburg 2024-2026, is daarin een uitbreiding van een doorgaande lijn naar de iets oudere jeugd in het primair onderwijs te zien. Welbevinden, bewegen en voeding zijn in deze doorgaande lijn de centrale thema's.

Vanuit het regio beeld en regioplan Zuid-Limburg wordt invulling gegeven aan de doelen van IZA via de inhoudelijke thema's:

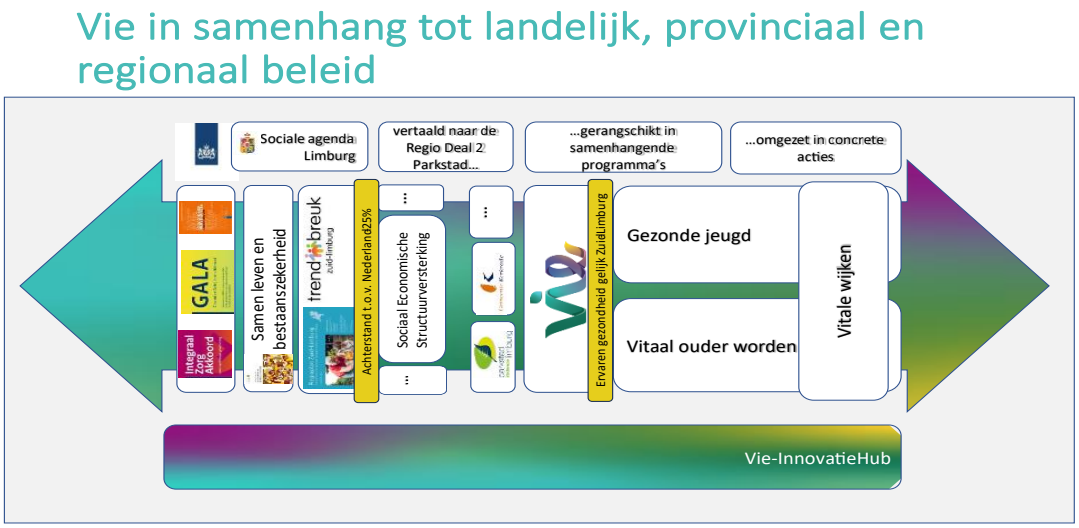
- Veilige, sociale, gezonde leefomgeving
- Gezonde generatie
- Vitaal ouder worden
- Mentale gezondheid
- Zorgoptimalisatie

In de verbinding met GALA zijn het de volgende onderwerpen die centraal staan:

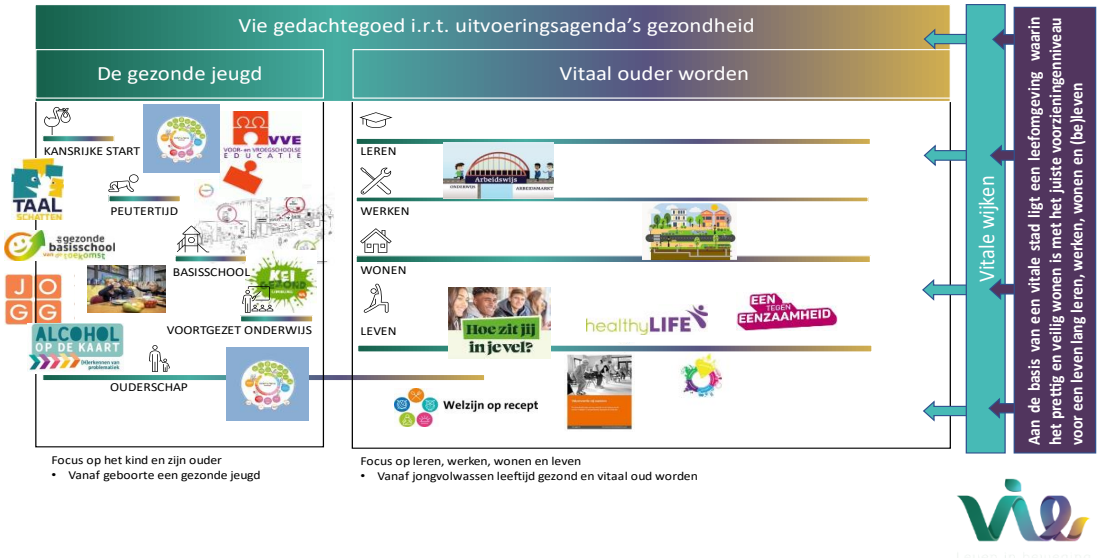
- Terugdringen gezondheidsachterstanden
- Kansrijke start
- Mentale gezondheid
- Aanpak overgewicht en obesitas
- Valpreventie
- Leefomgeving
- Vroegsignalering alcoholproblematiek en Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)
- Eén tegen eenzaamheid
- Welzijn op recept

Vanuit de Stadsregio Parkstad wordt met SES een extra impuls gegeven aan Kansrijke Start, Rijke schooldagen, onderwijs en arbeidsmarkt en gezondheid en vitaliteit van inwoners en wijken. Dit laatste thema wordt uitgewerkt via het regionaal Uitvoeringsprogramma VIE.
In **bijlage 1** is een verdere uitwerking/toelichting te vinden van de inventarisatie verschillende gezondheidsnota's/ beleid.

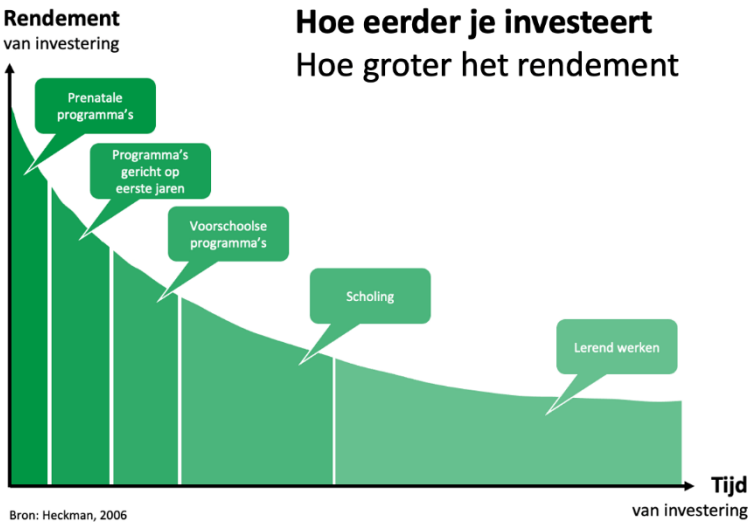
Als we de verschillende onderdelen van **gezondheidsbeleid** op rijks, provinciaal en regionaal niveau in samenhang bekijken, dan is een en ander in het onderstaande overzicht samen te vatten. Zoals we in hoofdstuk 1 al zagen, is gezondheid in bijna alle onderdelen van onze leefomgeving te vinden. Het is dan ook ondoenlijk om het volledige veld van gezondheid in een plaatje samen te vatten. De blokjes met de '….' geven dat weer.

Brengen we de verschillende **interventies** die vanuit Trendbreuk, binnen IZA/GALA regionaal (door de GGD ZL) worden opgepakt en de speerpunten van de Regiodeal- onderdeel SES in samenhang dan zien we daarin het volgende beeld:

Bovenstaande inventarisatie geeft zonder uitputtend te zijn een beeld van wat er speelt op het gebied van gezondheid/vitaliteit in Kerkrade. Te zien is dat er stevig wordt ingezet op de pijler Gezonde Jeugd. Hierop zal ook de komende jaren onverminderd stevig worden blijven ingezet. Onderzoek heeft namelijk uitgewezen dat investeren in de jongste jeugd het grootste maatschappelijk rendement kent.

Naast interventies op het gebied van Gezonde jeugd wordt ook duidelijk dat er nog 'witte vlekken' binnen Vitaal ouder worden en Vitale wijken liggen. Witte vlekken waar Vie een rol zou kunnen vervullen. Hiermee is echter nog niet aan te geven waar ook de meeste toegevoegde waarde van Vie zou kunnen liggen. Uitgangspunt van Vie is immers waarde toevoegen aan de (bestaande) gezondheidsaanpak en zeker geen zaken dubbel doen of opnieuw doen. Daarnaast is Vie preventiegericht en is de insteek van Vie om in te zetten op die onderwerpen waar de meeste gezondheidswinst te behalen is. In hoofdstuk 4 wordt hier verder op ingegaan.

Hoofdstuk 4 Vie en de (meeste) toegevoegde waarde

Uit hoofdstuk 3 komt naar voren dat er al op tal van onderwerpen stevig wordt ingezet op het inhalen van de gezondheidsachterstanden. In deze veelheid van activiteiten en programma's komt ook de vraag op: Wat is nou een goede keuze van onderwerpen om aandacht aan te besteden?
De insteek van Vie is preventief, maar onder preventie valt een heel scala aan mogelijkheden.
In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de verschillende vormen van preventie (4.1).
In paragraaf 4.2 wordt er vervolgens ingegaan op de belangrijkste oorzaken van gezondheidsverschillen.
In paragraaf 4.3 wordt het inzicht van paragraaf 4.1 en 4.2 naast de het huidige (regionale) gezondheidsbeleid zoals geïnventariseerd in hoofdstuk 3 gelegd. Daarmee ontstaat er inzicht waar Vie de meeste toegevoegde waarde kan hebben.

4.1 Vie gedachtegoed in relatie tot preventie

Vie is preventief gericht. Maar wat betekent dat? Enerzijds kennen we preventie vanuit de bril van de 'zorg'. Hierbij is onderscheid te maken tussen universele, selectieve, geïndiceerde en zorggerelateerde preventie (zie bijlage 2).
Bij preventie zoals die vanuit gemeenten en dus Vie bekeken wordt, sluit echter veel meer de blik op preventie vanuit het sociaal domein aan. Deze zullen we dan ook gebruiken voor dit Lokaal Uitvoeringsprogramma.

Preventie in het sociaal domein gaat over het voorkomen van problemen of de verergering ervan, met als doel dat mensen zich gezonder en beter voelen. Goed preventiebeleid kan bijdragen aan het verkleinen van gezondheidsverschillen en het beheersen van de zorgkosten. Met het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) wordt gewerkt aan een duurzame beweging naar preventie. Het versterken van de sociale basis speelt hierin een centrale rol.
Preventief werken in het sociaal domein is dus gericht op het voorkomen van problemen of, als ze zich al voordoen, ze te verkleinen of leefbaar te maken. (bron: Preventie en de sociale basis | Movisie, 21 december 2023)

1. Primaire preventie
Primaire preventie gaat over het voorkomen dat er problemen bij niet-hulpbehoevende inwoners ontstaan. De interventies zijn gericht op het versterken van beschermende factoren, als er nog niets aan de hand is. Hierbij valt te denken aan een breed aanbod aan voorzieningen die gezond leven stimuleren als beweegaanbod, maar ook het versterken van de sociale basis. Een ander voorbeeld is het inzetten op samenlevingsopbouw waardoor wijken veerkrachtiger worden.

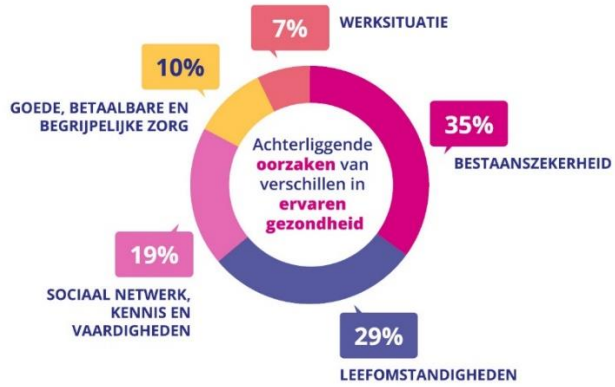
2. Secundaire preventie
Secundaire preventie speelt in situaties waar al signalen en risicofactoren aanwezig zijn. Interventies zijn hierbij gericht op risicogroepen; op het verminderen van de risicofactoren of het stabiliseren daarvan. Hierbij valt te denken aan budgettrainingen of de programma's kansrijke start voor kwetsbare zwangeren/jongeren.

3. Tertiaire preventie
Tertiaire preventie gaat over situaties waar er al problemen bij inwoners zijn en waarin je herhaling, terugval of erger wilt voorkomen. De interventies richten zich op het tegengaan van negatieve gevolgen en het voorkomen van verergering van problematiek bij inwoners.
Hierbij valt te denken aan bijvoorbeeld schuldhulpverlening maar ook programma's als Healthy Life.

Vanuit de gedachte ‘voorkomen is beter dan genezen’ spreekt het voor zich dat **primaire** en **secundaire preventie** de voorkeur heeft. Ondertussen is tertiaire preventie niet uit te sluiten waarbij wel gewaakt moet worden niet in het medisch domein te treden. Kijken we naar de huidige interventies (zie schema in hoofdstuk 3) dan is daarin te zien dat interventies vooral gericht zijn op secundaire en tertiaire preventie. Het ligt daarmee voor de hand dat **Vie zich meer zal gaan focussen op primaire preventie.**

4.2 Belangrijkste oorzaken van gezondheidsverschillen

Het speelveld van gezondheid is enorm groot. Wat is dan een goede keuze van onderwerpen om aandacht aan te besteden? Hiervoor gebruiken we mede een onderzoek van Pharos over de achterliggende oorzaken van gezondheidsverschillen:

Bron: Alles wat je moet weten over gezondheidsverschillen - Pharos, 2024

Te zien is dat bestaanszekerheid, leefomstandigheden, sociaal netwerk en kennis en vaardigheden de grootste invloed hebben op de ervaren gezondheid. Onder sociaal netwerk en vaardigheden willen we niet onvermeld laten het belang van eigen regie, zelfredzaamheid en het belang van meedoen in de samenleving. Waar bestaanszekerheid, sociaal netwerk en kennis en vaardigheden meer persoonsgericht zijn, gaat leefomstandigheden/leefomgeving over sociale factoren, voorzieningen en schadelijke factoren in de omgeving die het gezondheidsgedrag beïnvloeden.

4.3 Gezondheidsthema’s die aandacht vragen

Als we vanuit voorgaande kennis kijken naar ‘blinde’ vlekken op het gebied van de inzet op gezondheidsbeleid, dan zien we daarin het volgende:
Op het onderdeel **bestaanszekerheid** wordt met onderwijs en arbeidsmarkt stevig ingezet. Een onderliggend probleem, het ontbreken van **kennis en (basis)vaardigheden** bij een groot deel van de inwoners, is daarbij nog minder onder de aandacht. Het thema **schulden en armoede** mag met het in ontwikkeling zijnde beleidsplan schulden en armoede al rekenen op intensieve aandacht.

Het onderdeel **leefomstandigheden** gaat over een breed palet aan onderdelen die allemaal van invloed zijn, waarbij er kansen liggen en worden verzilverd om de leefomgeving te verbeteren bij de fysieke herstructureringsopgaven. De aanpak van vitaliteit en gezondheid vraagt daarbij dus om een **integrale (wijk)aanpak**. Naast een **integrale benadering vanuit het sociale én fysieke veld** gaat het hierbij nadrukkelijk ook om de **samenwerking tússen partijen in de wijk**. Voegen we daaraan toe de

ombuiging van zorg naar welzijn/voorliggend veld, dan is **sociale cohesie/burgerparticipatie** daarbij nog een aandachtspunt.

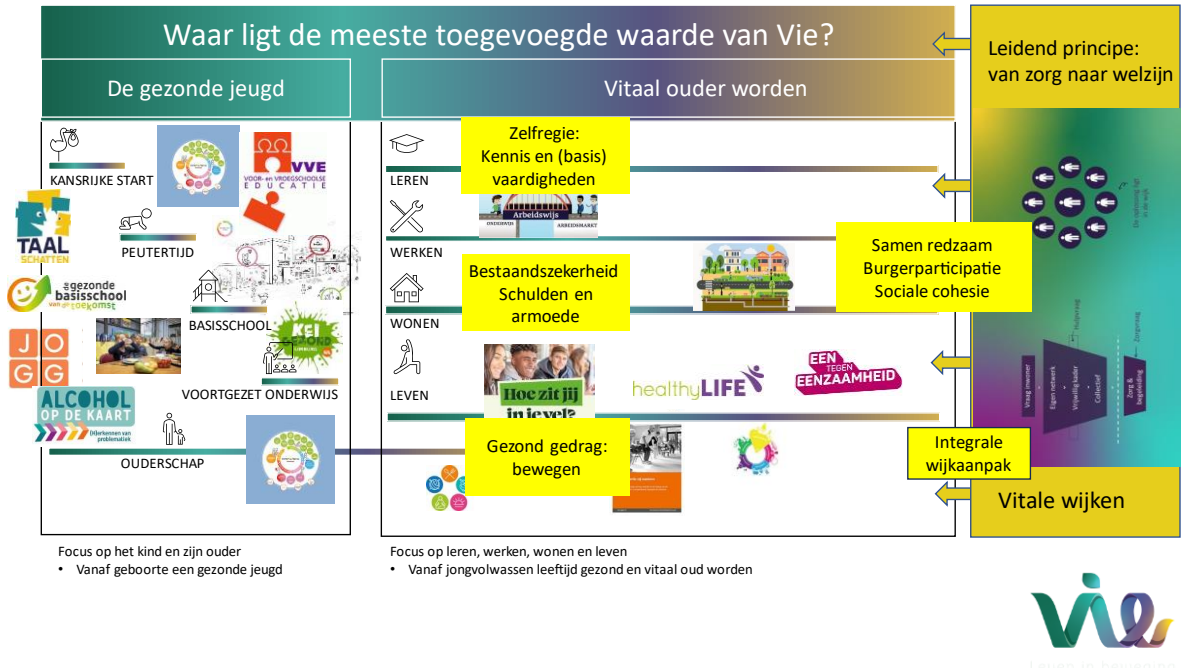
Er zijn bij de volgende thema's grote kansen om via Vie bij te dragen aan het verkleinen van gezondheidsverschillen, het vergroten van gezondheid en vitaliteit van inwoners en wijken en het beheersen van de zorgkosten:

1. **Kennis en vaardigheden (en zelfregie)**
2. **Schulden en armoede**
3. **Integrale (wijk)aanpak (fysiek en niet fysiek én samenwerking tussen partijen)**
4. **Sociale cohesie/burgerparticipatie (samen redzaam)**

Eerder (paragraaf 4.1) is vanuit preventie geconstateerd dat de insteek van Vie gericht is op primaire en secundaire preventie. In het belang van voorkomen van ziekte mag daarbij het thema 'bewegen' niet ontbreken. In 2023 voldeed slechts 45% van de Nederlanders van 4 jaar en ouder aan de beweegrichtlijnen. Voldoende bewegen neemt toe met het opleidingsniveau. 51% van de hoogopgeleiden voldoet aan de beweegrichtlijnen versus 33% van de laagopgeleiden. Het thema

5. **bewegen als universele preventie**

vormt daarmee een 5e onderwerp waarin Vie een rol voor Vie ligt.

Hoofdstuk 5 Focus Vie-Innovatiehub 2024-2026

De Vie-Innovatiehub opereert afhankelijk van het vraagstuk steeds met wisselende partners in een netwerkorganisatie. Daarbij werkt de Innovatiehub voor en met partijen die zich programmatisch inzetten om (gezondheids-) achterstanden in te halen vanuit het gedachtegoed van Vie. De rol van de Vie-Innovatiehub beperkt zich daarbij niet alleen tot Kerkrade maar is regionaal.

De Vie-innovatiehub heeft zich de afgelopen 3 jaar steeds verder ontwikkeld. 'Kennis en expertise', 'executiekracht' en het 'bouwen aan communities' vormen nog steeds belangrijke grondleggers maar zijn lastig uit te leggen. Aan de hand van de activiteiten van de Vie-Innovatiehub in de afgelopen periode is daarom voor een nieuwe thema indeling gekozen:

De huidige rol en positie van de VIHP laat zich dus het best als volgt weergeven:

Verbinden: VIHP werkt nauw samen met gemeenten in Parkstad, maatschappelijke partners, ondernemers en inwoners en bevordert het 'elkaar kennen' en de kennisdeling.
Ondersteunen: Waar knelpunten worden ervaren levert VIHP denkkracht om te komen tot oplossingsrichtingen of concrete producten.
Experimenteren: Vie-leven in beweging is proeftuin voor experimenten en onderzoek. VIHP begeleidt en deelt de opgedane kennis en ervaringen.

In afstemming met de Stadsregio Parkstad/Bestuurscommissie SES (positief besluit verwacht 23 september 2024) is er een **Regionaal Uitvoeringsprogramma Vie** opgesteld waarin de rol van de Vie-Innovatiehub voor de regio als gedefinieerd.
Vanuit de rollen van Vie (verbinden, ondersteunen en experimenteren) zal in de periode 2024-2026 met focus op de 5 thema's en primaire en secundaire preventie in regionaal verband op onderstaande zaken worden ingezet. Hierbij zijn ook zaken 'optioneel' opgenomen. Optioneel omdat op voorhand voor de komende jaren niet te voorspellen is waar exact de behoefte ligt of hoe programma's, interventies en beleid zich ontwikkelen. De inzet van Vie kent daarmee een dynamisch karakter.

Verbinden (elkaar kennen en kennisdeling)

- Voortzetten van het programma Trendbrekers (2e en 3e editie)
- Organiseren inspiratiebijeenkomsten (najaar '24 2e editie zorg(zame samenleving)

- Continueren initiatief met Stadsregio Integrale wijkaanpak (IWA) waarbij de gezamenlijke vraagstukken uit de focuswijken RDII SES richtinggevend zijn:
  - Aanpak gemeenschapshuizen
  - Bewonersinitiatieven
  - IKC
  - Doorbraakmethode
- Mijnstreeksafari Heerlen-Noord, Geleen-Zuid, Rolduckerveld

optioneel

- Verbinden van verschillende schaalniveaus: Rijk, Provincie, regio, lokaal (bv verbinden kaders Samen Leven en Bestaanszekerheid en Leefbare steden en dorpen Provincie aan de agenda van Parkstad en Zuid-Limburg.

Ondersteunen

- Burgerbetrokkenheid/vrijwillige energie: financiële ondersteuning en meedenken
- Doorontwikkelen NaViegator
- Bereiken jeugd 13-24: Urban culture

Optioneel

- LEEF! Fonds (afhankelijk van uitkomsten Evaluatie)
- Faciliteren van regionale bijeenkomsten/organiseren gezamenlijke scholing bijvoorbeeld op GALA thema's
- Ondersteunen in het kennis delen m.b.t. bewezen effectieve interventies, nieuwe samenwerkingen zorg en sociaal domein, in beeld brengen wat er gebeurt IWA

Experimenteren (proeftuin voor experimenteren en onderzoek)

- Gebiedsontwikkeling Kerkrade Oost
- Pilot Pluswijken
- Doorontwikkeling Buurtschakels
- Shuffle sports (kennisdeling resultaten)
- Ontwikkelen gemeentelijke monitoringssysteem Vie om verschillende interventies in samenhang te kunnen volgen (LIME)
- Delen opgedane ervaringen

Optioneel

- Steeds open staan voor nieuwe experimenten/pilots

Hoofdstuk 6 Samenvatting focus Vie

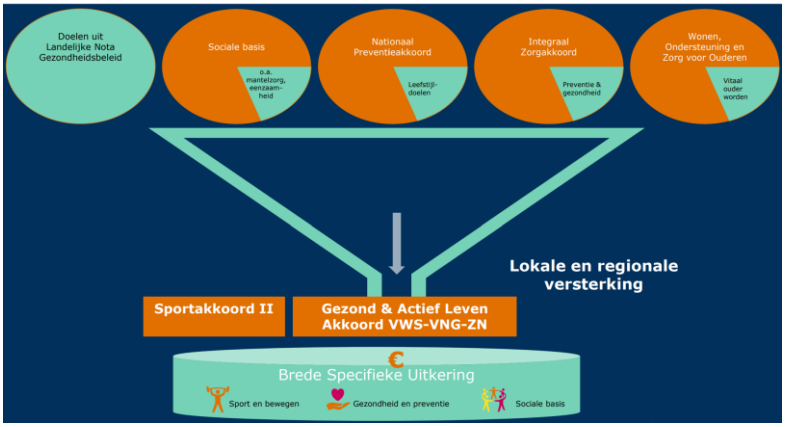
In hoofdstuk 3 is Vie in relatie tot het huidige gezondheidsbeleid geplaatst. In hoofdstuk 4 is vervolgens ingegaan op de vraag: Wat is nou een goede keuze van onderwerpen om aandacht aan te besteden? Hierbij is gekeken naar de vormen van preventie, maar is ook ingegaan op de belangrijkste oorzaken van gezondheidsverschillen. Als we de resultaten hiervan plaatsen naast de rollen van de Vie-Innovatiehub uit paragraaf 5.1 dan is de focus van Vie voor de komende periode als volgt samen te vatten:

Bijlage 1: gezondheidsbeleid (landelijk, provinciaal en regionaal) op hoofdlijnen

Landelijk
Landelijke nota gezondheidsbeleid Landelijke-Nota-Gezondheidsbeleid-LNG-2020-2024.pdf
met als aandachtspunten:

- Sociale basis
- Leefstijldoelen (nationaal preventieakkoord)
- Preventie en gezondheid (IZA)
- Vitaal ouder worden (WOZO)

Beweging naar de voorkant (van zorg naar welzijn en preventie)

GALA: Gezond en Actief Leven Akkoord pdf (overheid.nl)
Doelen:

- Terugdringen gezondheidsachterstanden
- Een gezonde en fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten
- Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis
- Een gezonde leefstijl
- Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid
- Vitaal ouder worden
- Domein overstijgende inzet vanuit een regionale preventie infrastructuur

Provincie Limburg
Beleidskader samenleven en bestaanszekerheid Document Limburg - Bijlage 1 Beleidskader Samen leven en bestaanszekerheid - iBabs Publieksportaal (bestuurlijkeinformatie.nl) Bijlage 2 Doelenboom Samen leven en bestaanszekerheid.pdf

- Armoede en laaggeletterdheid
- Jeugd die veilig, kansrijk en gezond opgroeit
- Vergroten sociale cohesie en gemeenschapszin
- Meer bewegen en sporten
- Leefbare en veilige wijken en dorpen

Regionaal gezondheidsbeleid Zuid-Limburg

Gezamenlijke ambitie (Zuid springt eruit) GGDZL_Begroting_2019.indd

In 2030 is de achterstand van Zuid-Limburg ten opzichte van de rest van Nederland met 25 procent ingelopen.

- Focus op de periode van -1 jaar tot en met 18+ (jongvolwassenen):Zuid-Limburgse kinderen moeten gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien.
- Zuid-Limburgse Gemeenten besloten eind 2018 om gezamenlijk anders te sturen op de uitvoering: Meer massa, focus, daadkracht en meerjarige aanpak
- Programma Trendbreuk

Werkplan GGDZL 2024-2026: Werkplan Trendbreuk Zuid-Limburg 2024 - 2026 | Trendbreuk Zuid-Limburg (trendbreukzuidlimburg.nl)

- Domeinoverstijgend werken en eigenaarschap van interventies en projecten bij partners krijgt steviger plek.
- Meer inzetten op de andere fasen in de doorgaande lijn, bijvoorbeeld aan de hand van een gemeenschappelijke taal en herhaling van boodschap
- Verkleinen gezondheidsverschillen, gelijke kansen, eenduidig aanbod
- Meer aandacht voor impact van (kinder)armoede, taalvaardigheid, mentaal welbevinden en voorbereiding ouderschap
- Koppeling met GALA en IZA, met name in bijvoorbeeld de ketenaanpakken Kansrijke Start en Keigezond. Insteek op doorgaande lijn

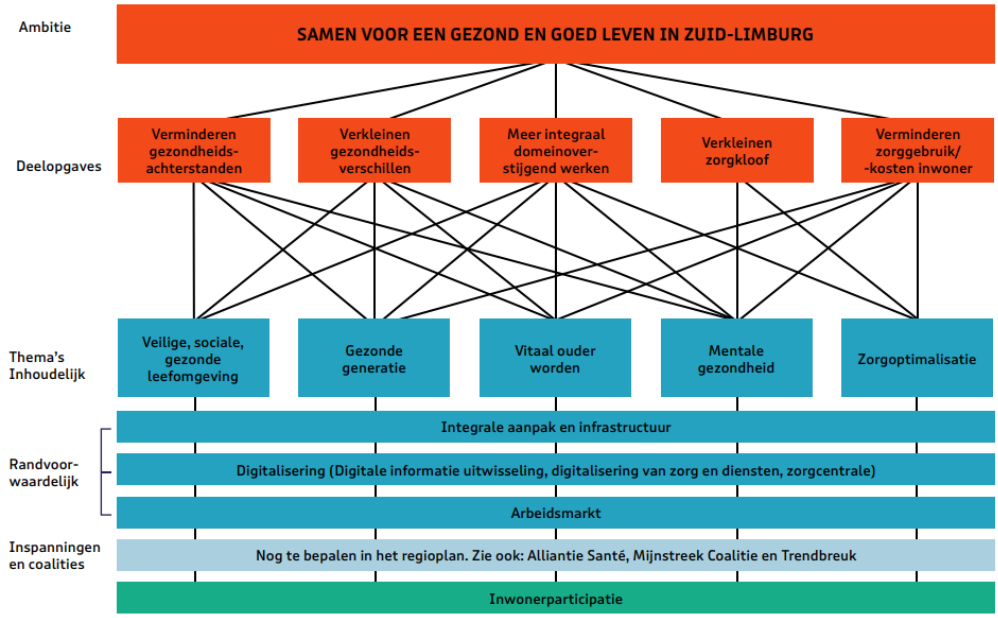
- Focus behouden op jeugd, maar Trendbreuk aanpak mogelijk benutten voor andere levensfasen
- Kennisdeling en ontmoeting binnen Zuid-Limburg
- Communicatie over ‘breken trend’ verbeteren
- Effectmeting meer communiceren, efficiënter inrichten en actief door laten werken in beleid
- Governance zo inrichten dat netwerksamenwerking wordt versterkt in hele regio

Inhoud activiteiten

Kansrijke Start	**13**
Lokale coalities Kansrijke Start	13
Basisstructuur Kansrijke Start	14
Samen voor Gezondheid II (SMOOTH)	15
Brede vroegsignalering en doorgeleiding	16
JGZ-coördinator	17
Digitale zorgpaden Kansrijke Start	18
Prenataal huisbezoek JGZ	19
Knooppunten Kansrijke Start	20
Nu niet zwanger	21
Stevig Ouderschap	22
VoorZorg	23
Geboortezorg Flex	24
Centering Zwangerschap	25
Centering Ouderschap	26
Informele Zorgnetwerken	27
Positieve Gezondheid	28
Participatie (burger, gezin en ervaringsdeskundigen)	29
Peutertijd	**30**
Gezonde kinderopvang	30
Basisschool	**31**
Gezonde school	31
Gezonde Basisschool van de Toekomst	32
Voortgezet Onderwijs	**33**
Gezonde school	31
Gezonde middelbare school van de Toekomst	33
Werk en Ouderschap	**34**
Aanvalsplan vermindering schoolverzuim door ziekte in het MBO	34
Het bevorderen van de gezondheid van MBO-studenten	35
Fase overstijgend	**36**
Academische Werkplaats Publieke Gezondheid (AWPG)	36
Kenniswerkplaats Jeugd (KWJ)	37
Coalities kinderopvang & onderwijs	38
Gezond leren leven	39
Rookvrije generatie	40
JOGG Zuid-Limburg	41
Keigezond Limburg	42
Dialoog met de jeugd	43

[Regiobeelden en regioplannen (dejuistezorgopdejuisteplek.nl)]

GALA thema's: 10 regionaal, 5 lokaal

Onderdeel	Thema	Lokaal of regionaal	plan
Sport en bewegen	Sportakkoord	lokaal PvA	
	Brede regeling combinatie functionarissen	Lokaal PvA	
Gezondheid en sociale basis	Terugdringen gezondheidsachterstanden (was GIDS)	Regionale visie	Lokale aanpak versterken. Regionaal JOGG doorlopende preventielijn (samen met JGZ)
	Kansrijke start	Regionale visie	Werkplan Trendbreuk '24/'26
	Mentale gezondheid	Regionale visie	Aanstellen lokale projectleider 2024 voor verkenning mogelijkheden online omgeving en advies over dekkend aanbod lokale laagdrempelige inlooppunten
	Aanpak overgewicht en obesitas	Regionale visie	Uitrol 5 pilotgemeenten Keigezond (Wo Kerkrade) naar alle gemeenten; GLI volwassenen: via huisartsen organisaties en beweegcoaches. Coördinatie van de netwerkaanpak
	Valpreventie	Regionale visie	Campagnes, ZL communicatiemateriaal, tariefafspraken paramedici. Opstellen regionale leidraad
	Leefomgeving	Regionale visie	Regionale bijeenkomst en 3 subregionale workshops per jaar gericht op creëren van een gezonde, groene en veilige leefomgeving.
	Vroegsignalering alcoholproblematiek en opgroeien in een kansrijke omgeving	Regionale visie	Datagedreven werken: 3 subregionale duidingssessies. 16 gemeenten zetten actief in op voorkomen van problematisch middelengebruik
	Wijkaanpak sociale basis, inclusief stimuleren woonvormen	Lokaal PvA	
	Mantelzorg (respijtzorg)	Lokaal PvA	
	Eén tegen eenzaamheid	Regionale visie	Kennisdeling regionaal en versterken van de lokale aanpakken op gedeelde thema's
	Welzijn op recept	Regionale visie	Lokale implementatie cf. handreiking. Versterken en borgen verbinding tussen themawerkgroep WOR en transformatietafel Mentale gezondheid.
Algemeen	Coördinatiekosten regionale aanpak preventie (overkoepelend programma)	Lokaal	
	Versterken kennisfunctie	Regionale visie	

Stadsregio Parkstad

Strategische agenda 2021-2030
Strategische-Agenda-2021-2030-web.pdf (cdn-website.com)

Focus vanuit bestuurscommissie SES Sociaal Economische Structuurversterking (SES) (parkstad-limburg.nl)
De regionale aanpak richt zich volgens het Zuid-Limburgse Trendbreuk programma op een nieuwe generatie van de geboorte tot gezinsvorming/toetreding tot de arbeidsmarkt. Daarbij staat het verbeteren van de gezondheid (bijvoorbeeld initiatieven als GBT, intensivering van Kansrijks start en het regionaal uitvoeringsprogramma Vie) het verhogen van de arbeidsparticipatie (bijvoorbeeld door het begeleiden van mensen richting werk in de regionale werkhubs) en het versterken van de onderwijsprestaties (bijvoorbeeld Rijke Schooldag). We willen deze programma's uitdrukkelijk verbinden met de (nieuwe) gebiedsontwikkelingen die vanuit de fysiek-ruimtelijke thema's tot stand komen. Complementair aan het wegwerken van achterstanden zetten we in op het versterken van de positieve gezondheid waarin gezondheid meer is dan afwezigheid van ziekte. Gezondheid vraagt op een stabiele leefomgeving, een gezonde inkomenspositie, een veilige omgeving en een sociaal netwerk. Daarom wordt erkend dat gezondheid raakt aan belangrijke beleidsvelden zoals de inrichting van de openbare ruimte, armoede, arbeidsmarkt, onderwijs, gezonde voeding, sport en cultuur. Een integrale aanpak is vereist.

Ondersteuning via Regiodeals (1 afgelopen) 2 lopend, focus op:

- **Kansrijke Start waaronder en Taalschatten**
- **Rijke Schooldagen (onderwijs en kind ontwikkeling),**
- **de (door)ontwikkeling van regionale werkhubs (onderwijs en arbeidsmarkt)**
- **het verbeteren van de gezondheid & vitaliteit van inwoners, via innovatieve werkwijzen.**

Bijlage 2 Preventiepiramide zorg

Als we naar preventie kijken vanuit de bril van 'zorg' dan wordt daarin onderstaande piramide gehanteerd:

Universele preventie: is gericht op de gehele gemeenschap of specifieke delen daarvan. Het doel is om actief de gezondheid van de bevolking te bevorderen en te beschermen. Voorbeelden hiervan zijn het waarborgen van de kwaliteit van drinkwater en het Rijksvaccinatieprogramma.

Selectieve preventie: is gericht op bevolkingsgroepen met een verhoogd risico op bepaalde aandoeningen. Het doel is om te voorkomen dat mensen met risicofactoren daadwerkelijk ziek worden. Denk aan de jaarlijkse griepprik voor 60-plussers en mensen met bepaalde aandoeningen of het bevolkingsonderzoek naar borstkanker.

Geïndiceerde preventie: is gericht op mensen met beginnende klachten om te voorkomen dat deze verergeren tot een volwaardige aandoening. Bijvoorbeeld met een beweegprogramma voor mensen met lage rugklachten of een online groepscursus voor jongeren met depressieve klachten.

Zorggerelateerde preventie: is gericht op mensen die al te maken hebben met een ziekte of aandoening. Het doel is om complicaties, beperkingen, een lagere levenskwaliteit of zelfs sterfte te voorkomen. Bijvoorbeeld met een stoppen-met-roken-programma voor COPD(chronische bronchitis en longemfyseem)-patiënten of een GLI(Gecombineerde Leefstijlinterventie) voor mensen met obesitas.

In de afbeelding hierboven is te zien wie verantwoordelijk is voor welke vorm van preventie wanneer er wordt uitgegaan van onderscheid naar ziekte. (bron: Wat is preventie? | Loketgezondleven.nl, 2024).

Vie – Leven in beweging

Met Vie – Leven in beweging werkt de gemeente Kerkrade samen met haar inwoners en maatschappelijke lokale en regionale partners aan gezondheid en vitaliteit. Het is een plek waar mensen voor elkaar zorgen, samen bewegen, van elkaar leren en samenwerken. Maar Vie is niet alleen een fysieke plek in het centrum van Kerkrade. Vie is ook de beweging die hoort bij het leven. Vie wordt zichtbaar en voelbaar, in het stadshart tot in de haarvaten van de wijken. Vie staat voor levenslang kansrijk met programma's die investeren in gezonde jeugd, vitaal ouder worden en vitale wijken. Met de inzet vaneen Kennis- en Expertisecentrum wordt Vie bovendien onmisbaar in de ambitie van de regio Zuid-Limburg om te werken aan gezondheid en vitaliteit.

Kortom: Vie is een investering in een gezonde en vitale duurzame toekomst voor Kerkrade én de regio.

www.vie-kerkrade.nl

Behandelbrief

Registratienummer:

Het Presidium van de gemeente Kerkrade, handelend met mandaat van de gemeenteraad – ex artikel 3a lid 1 van het Reglement van orde voor de vergaderingen van de raadcommissies ter voorbereiding van de vergaderingen van de raad der gemeente Kerkrade – stelt de hieronder gekozen commissie(s) voor om in de openbaarheid te doen behandelen, het onderwerp:

Onderwerp:

Informatiebijeenkomst Vie-leven in beweging

Algemene informatie

Dit onderwerp is toegekend aan de commissie:

Burgers en Samenleving

Te behandelen d.d.:

9 december 2025

Aanleiding / toelichting

In januari 2025 heeft er een informatiebijeenkomst Vie plaatsgevonden. Tijdens deze bijeenkomst stonden de stand van zaken van Vie en de wijze van rapporteren centraal. De wijze van rapporteren zoals die de jaren daarvoor plaats vond, werd als te omvangrijk ervaren. Hierop is een traject gestart om samen met Zuyd Hogeschool/Limburg Meet (LIME) een tool te ontwikkelen. Het eerste resultaat (een monitoringsdashboard) is in januari besproken. Met het dashboard werd tevens inzicht gegeven in de stand van zaken van Vie. Daarnaast is tijdens de informatiebijeenkomst aandacht wordt besteed aan de ontwikkelingen van Vie de afgelopen 3 jaar en is stil worden gestaan bij de focus van Vie voor de komende jaren. Deze focus is verwoord in een actualisatie van het Lokaal UitvoeringsProgamma (LUP) Vie.

Dit geactualiseerde LUP Vie is behandeld in de commissie Burgers en Samenleving van 11 maart. Tijdens deze commissievergadering is verzocht om bij een volgende behandeling van de stand van zaken Vie tevens de ontwikkelingen op het gebied van gezondheid en dan specifiek de ervaren gezondheid (hoofddoelstelling van Vie) te betrekken.

De leden van de commissie en raad zijn daarop met een informatiebrief van 28 april (25u0004372) geïnformeerd dat de cijfers van de gezondheidsmonitor volwassenen over 2024 pas in het najaar beschikbaar zouden zijn.

Kader / afbakening

Tijdens de informatiebijeenkomst zal er een toelichting gegeven worden over de ontwikkelingen van de gezondheidscijfers. De meest recente cijfers (gezondheidsmonitor 2024) zullen hierbij het uitgangspunt vormen. Tegen het licht

van deze ontwikkelingen zal ook de rol van Vie toegelicht worden. De aanpassingen van het dashboard/rapportagetool op basis van de input uit de informatiebijeenkomst eerder dit jaar zullen daarbij uiteraard niet ontbreken.

Wijze van behandelen

Doel:

Opiniërend

Aard van het onderwerp:

Eigen/ nieuw beleid

Vorm:
Schriftelijke stukken: de presentatie zal uiterlijk 2 december worden toegezonden.
Mondelinge toelichting: Nee

Presentatie: Ja	Tijdsduur 25 minuten
Anders, namelijk: gedachtewisseling/vragen	Tijdsduur 30 minuten

Bestuurlijke verantwoordelijke(n)

Wethouder Schlangen, Wethouder van Drunen

Ambtenaren en externen

Externen:
LIME/Zuyd Hogeschool: dhr. R. Bindels

Ambtenaren:
Aanwezig zullen zijn:
Programmamanager Vie, Berry Jacobs
Verbindingsofficier Vie, Jolanda Janssen

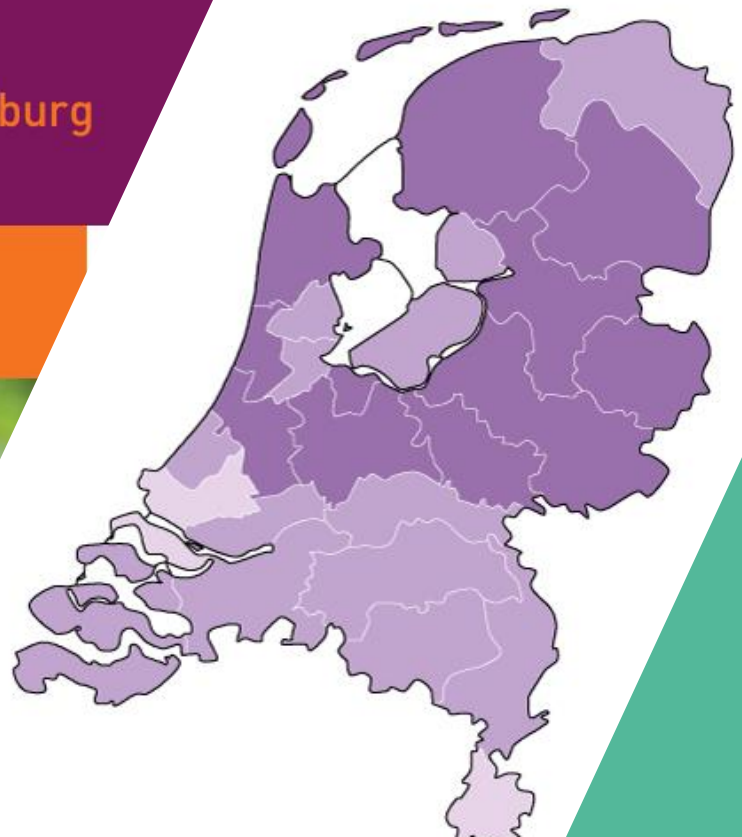
Bijlage(n) -

Leven in beweging

Aandacht voor gezondheid is niet nieuw

Op zoek naar de Limburg-factor

De gezondheidssituatie in Limburg onderzocht en verklaard.

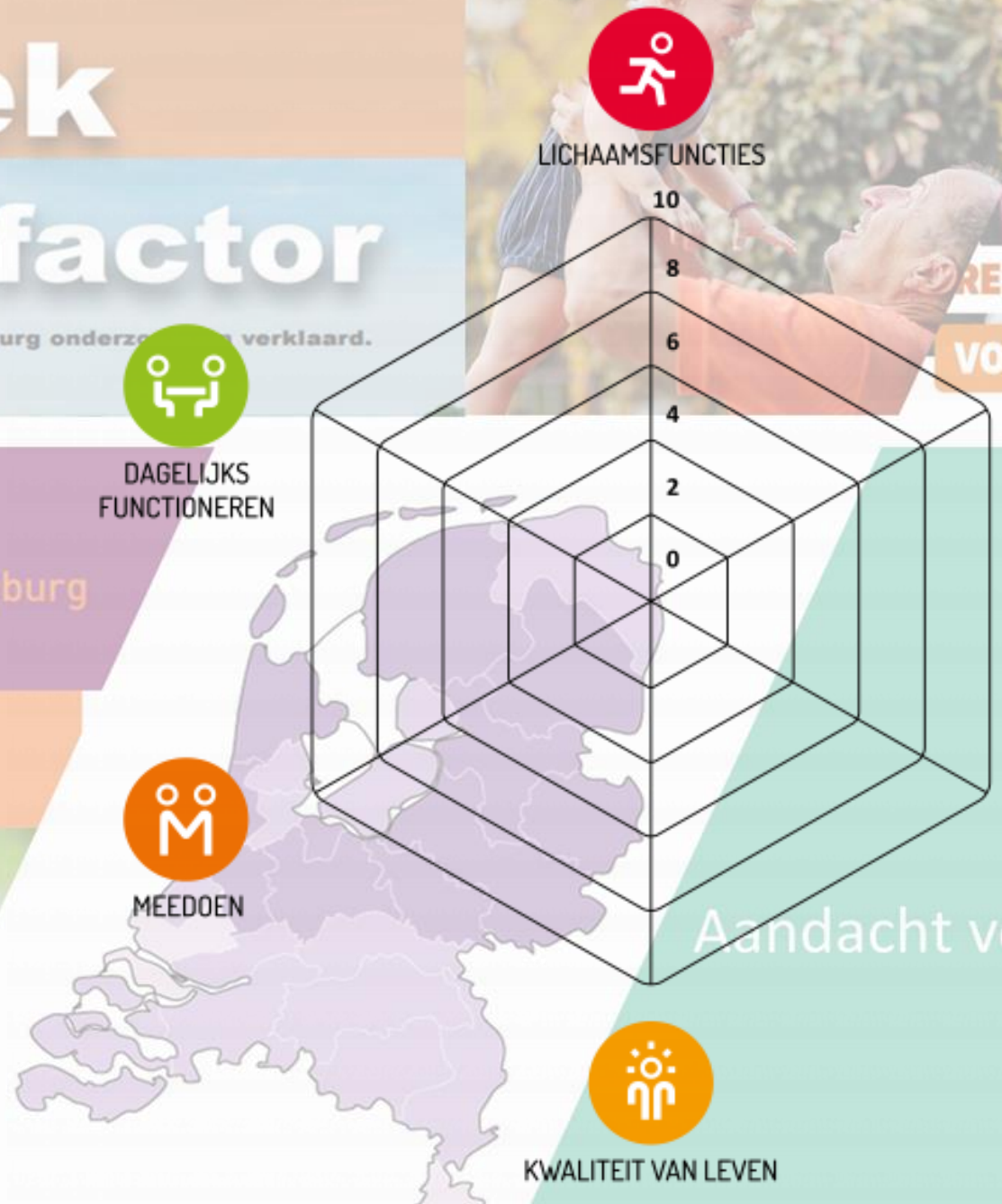
RESULTATEN GEZONDHEIDSMONITOR

VOLW…IEN EN OUDEREN

Een nieuwe kijk op gezondheid in Zuid-Limburg

Regionaal rapport
Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2014

Aandacht voor gezondheid is niet nieuw

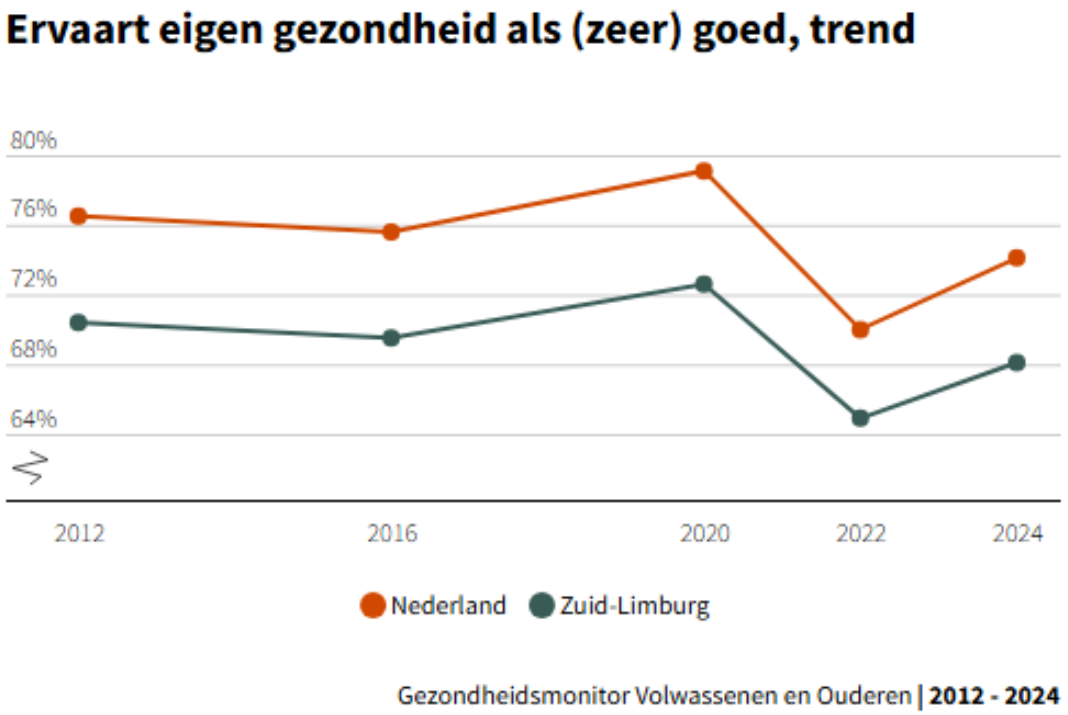
Aandacht voor gezondheid is niet nieuw

Wat hebben al die plannen opgeleverd?

De gezamenlijke ambitie vanuit de regio is om in 2030 de achterstand van Zuid-Limburg ten opzichte van de rest van Nederland met 25 procent in te hebben gelopen. *Zuid springt eruit, 2020*

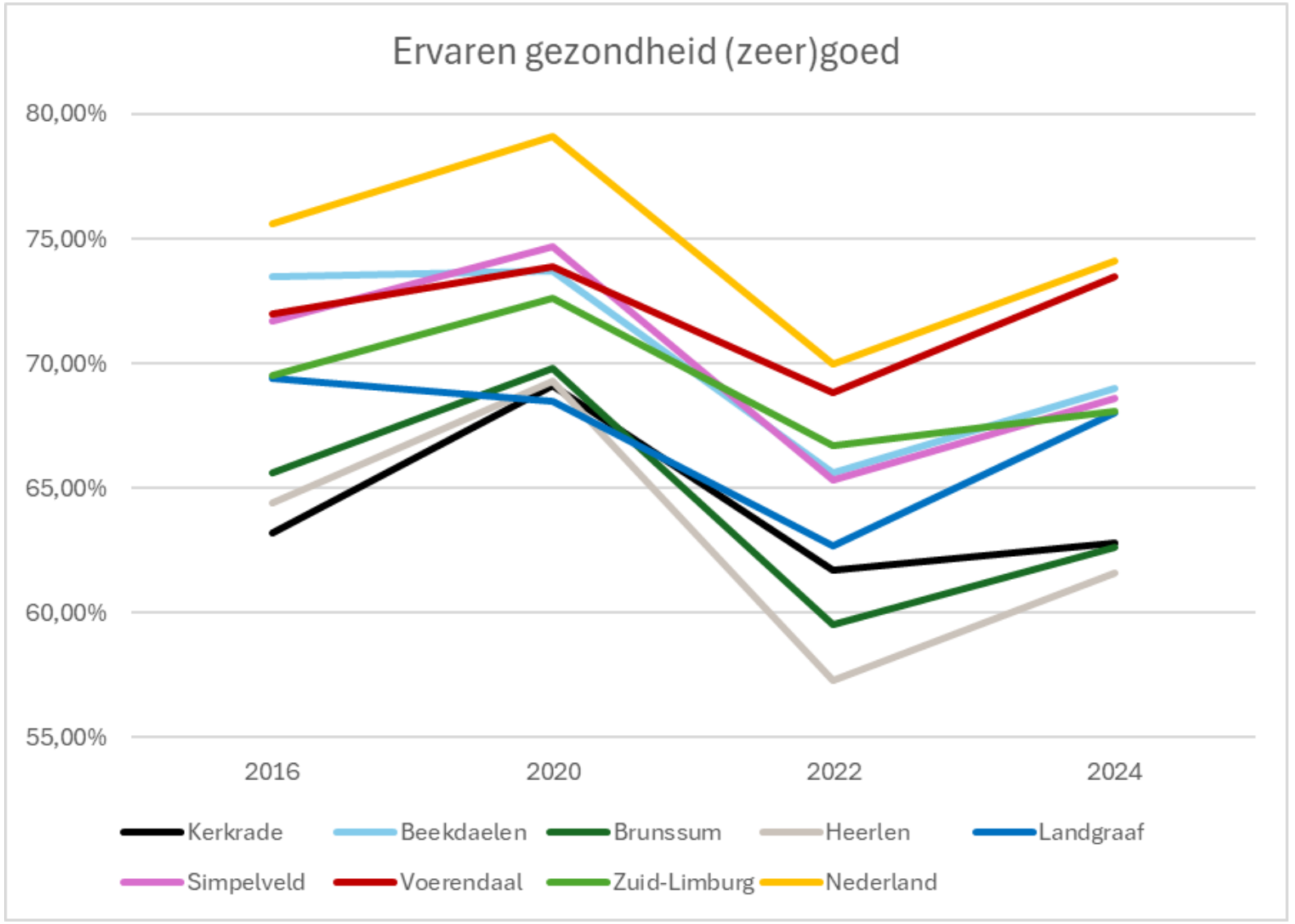
Kerkrade gaat daaraan gekoppeld voor de ambitie dat de ervaren gezondheid van onze inwoners op het Zuid-Limburgse niveau komt.
LUP Vie, 2021

Wat laten de cijfers zien?

Leven in beweging

Wat laten de cijfers zien?

Ontwikkeling ervaren gezondheid 2016-2024

Ervaren gezondheid (zeer)goed	2016	2024
Nederland	75,60%	74,10%
Limburg	71,60%	69,80%
Zuid-Limburg	69,50%	68,10%
Kerkrade	63,20%	62,80%
Beekdaelen	73,50%	69,00%
Brunssum	65,60%	62,60%
Heerlen	64,40%	61,60%
Landgraaf	69,40%	68,00%
Simpelveld	71,70%	68,60%
Voerendaal	72,00%	73,50%

	totale afname 'absoluut' 2016-2024	totale toe- afname relatief 2016-2024
Nederland	- 1,50%	- 2,00%
Limburg	- 1,80%	- 2,50%
Zuid-Limburg	- 1,40%	- 2,00%
Kerkrade	- 0,40%	- 1,00%
Beekdaelen	- 4,50%	- 6,00%
Brunssum	- 2,90%	- 5,00%
Heerlen	- 2,80%	- 4,00%
Landgraaf	- 1,40%	- 2,00%
Simpelveld	- 3,10%	- 4,00%
Voerendaal	+ 1,50%	+ 2,00%

Heeft het allemaal zin?

De regio Zuid-Limburg en ook Kerkrade volgt de trend van Nederland, maar we lopen niet in….

Heeft het allemaal zin?

De rest van Nederland zit ook niet stil……

Samen Zeeland Gezond

De Gezondste Regio

Regioplan ‘De Gezondste Regio Achterhoek’

LEKKER LEVEN
BEWEGEN | SPORT | VOEDING | LEEFSTIJL
in Midden-Drenthe

Heeft het allemaal zin?

Monitoring richt zich veelal op Jeugd, jong volwassenen en volwassenen, terwijl de nadruk van de programma's ligt op de allerjongste Jeugd.

Je hebt niet alles in de hand…

Heeft het allemaal zin?

Je hebt niet alles in de hand…

ROOKVRIJE GENERATIE

Wat laat de ervaring zien?

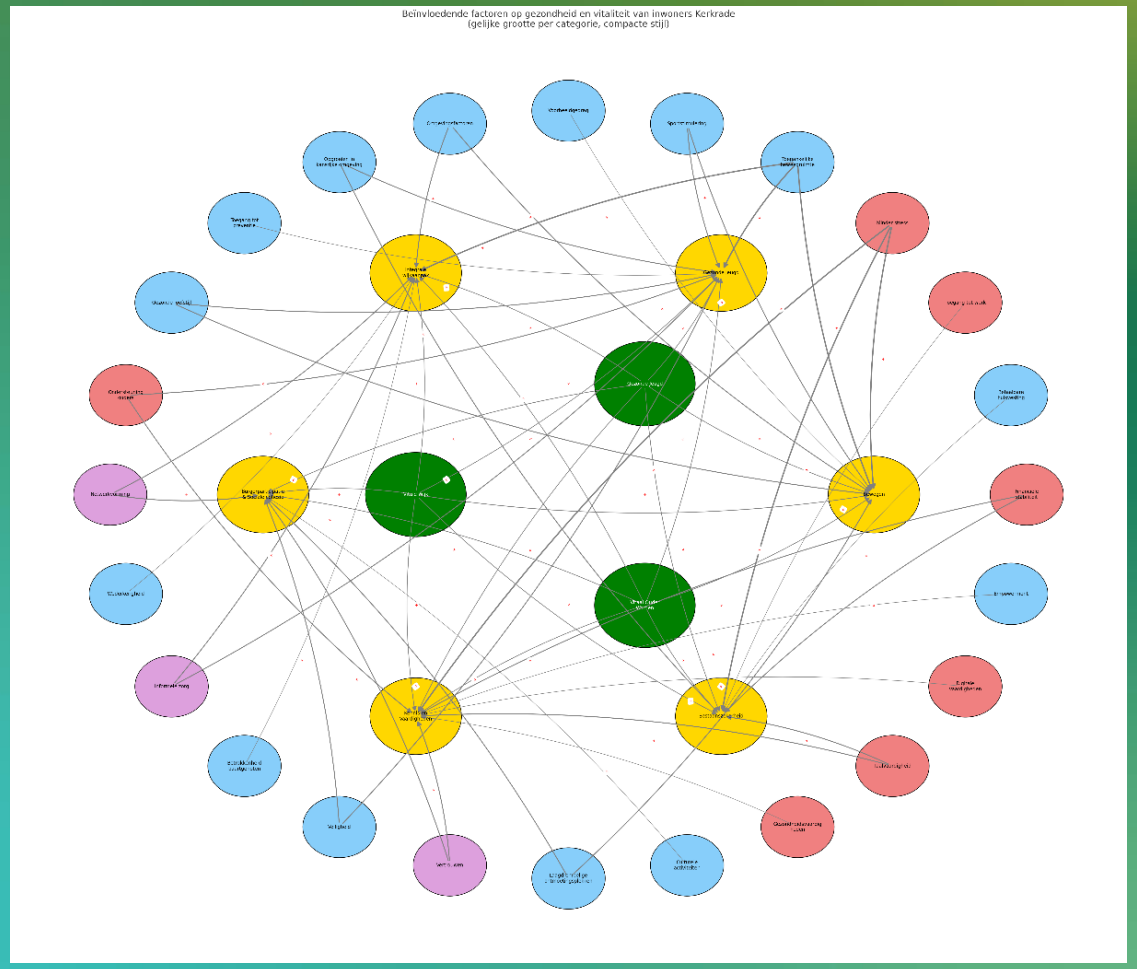
- Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte;
- Inzetten op daar waar het grootste verschil gemaakt kan worden móet;
- Evalueren of we de juiste dingen doen en of we ze goed doen;
- Gezondheidsaanpak is geen topdown aanpak maar vraagt ruimte om samen met inwoners en partijen aan te pakken.

Bijdrage van Vie

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte

Brede aanpak op
- gezonde jeugd
- vitaal ouder worden
- vitale wijken

maar ook steeds meer de relatie leggen tussen thema's (systeemdenken)

Bijdrage van Vie

Gezondheid is meer dan de afwezigheid van ziekte

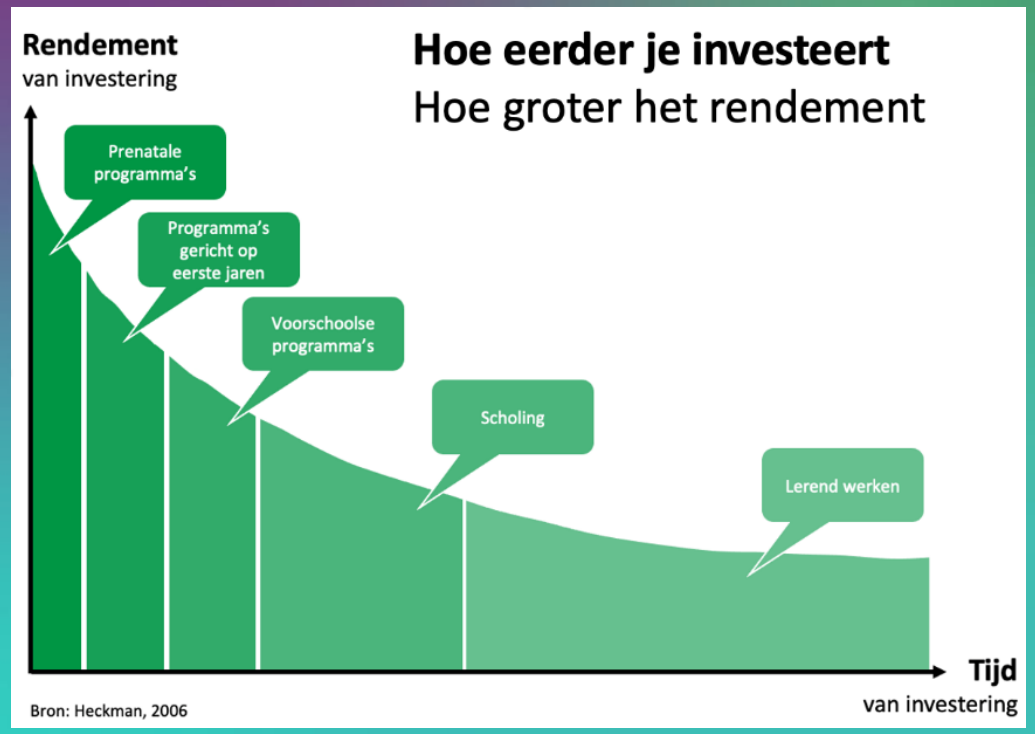
Brede aanpak op
- gezonde jeugd
- vitaal ouder worden
- vitale wijken

maar ook steeds meer de relatie leggen tussen thema's (systeemdenken)

Bijdrage van Vie

Inzetten op daar waar het grootste verschil gemaakt kan worden

Bijdrage van Vie

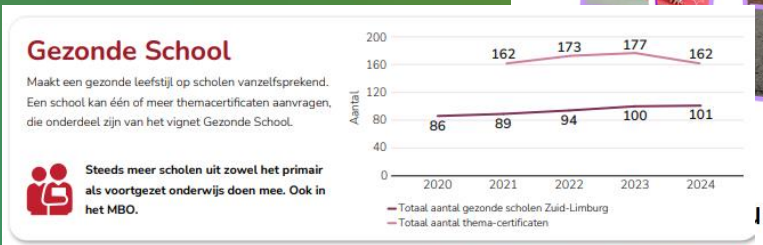
Inzetten op daar waar het grootste verschil gemaakt kan worden, herijking Lokaal en Regionaal Uitvoeringsprogramma Vie

Bijdrage van Vie

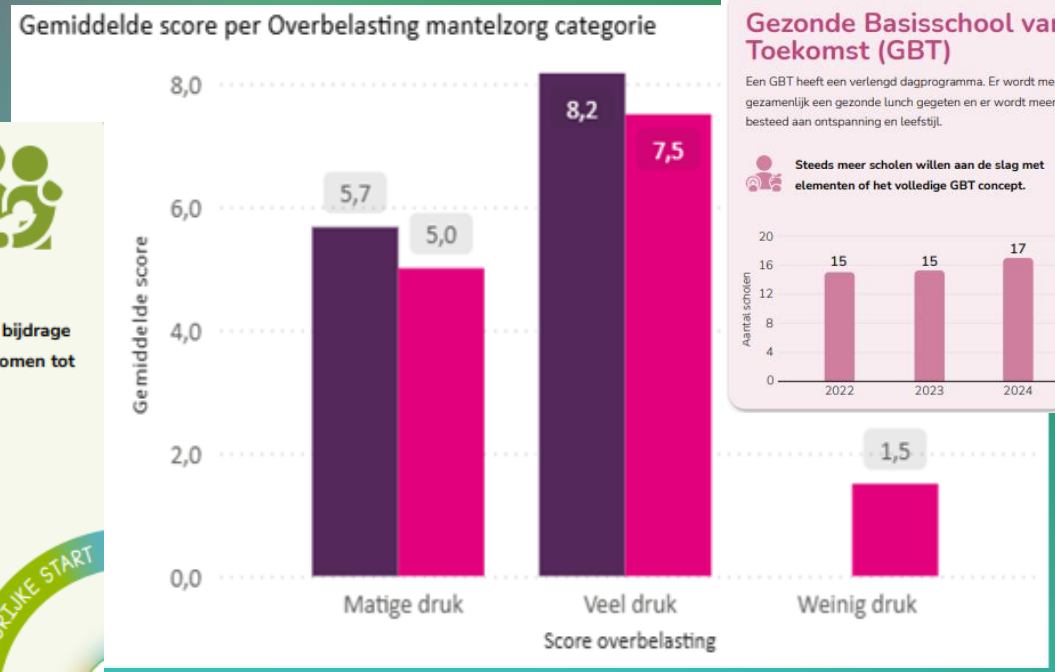
Doen we het juiste en doen we het juiste goed..

Evalueren, bewezen effectief

Leven in beweging

Krachtig Vitaal
Evaluatierapport 2024

Bijdrage van Vie

Doen we het juiste en doen we het juiste goed..

Soms ook stoppen of pas op de plaats maken

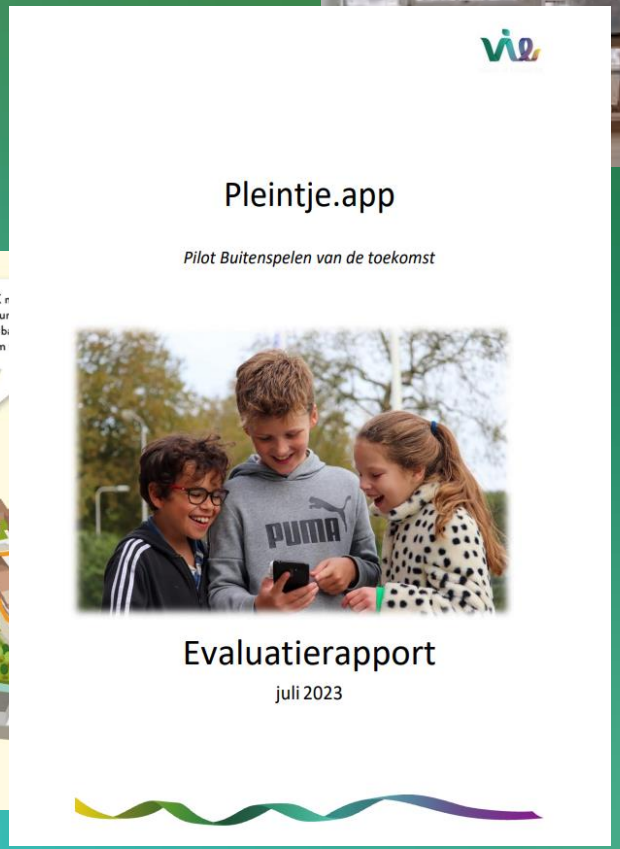
meer contact

Catch up app

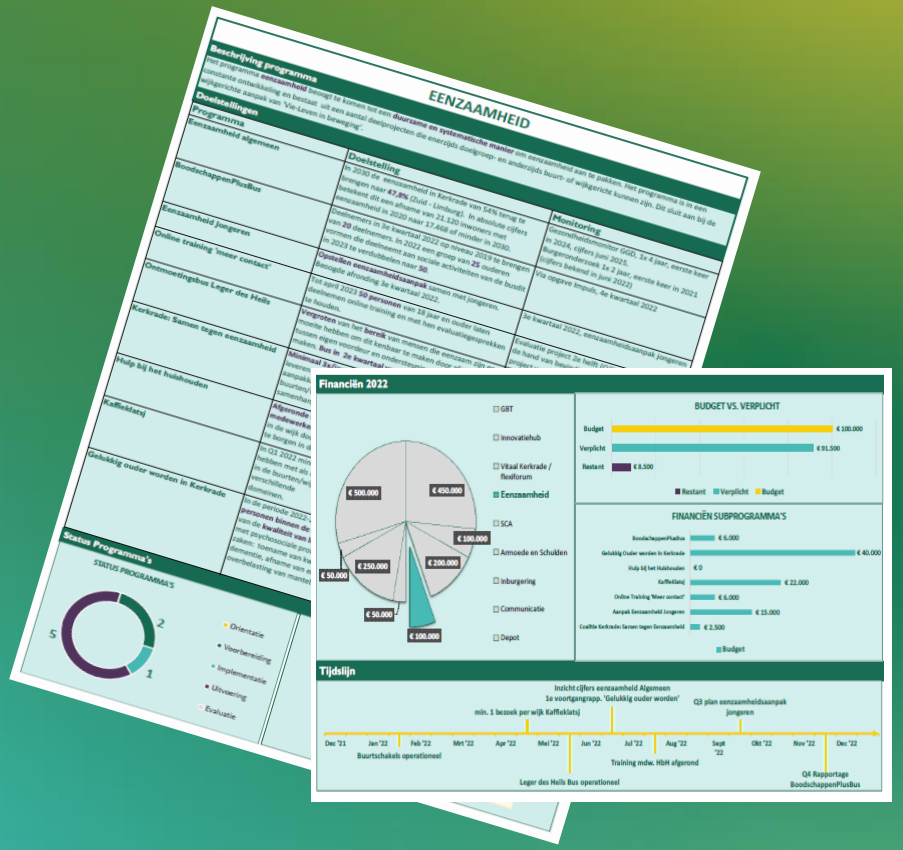

monitoring Vie continu in ontwikkeling

Tot en met 2024 rapportages fysiek

Vanaf 2025 digitaal dashboard
Versie januari 2025
React App

Versie november 2025
https://dashboard.vie.lectoraatdataintelligence.nl/

Bijdrage van Vie

Gezondheidsaanpak is geen topdown aanpak maar vraagt ruimte om samen met inwoners en partijen aan te pakken

- Samen in de praktijk aan de slag
- Samen met kennisinstellingen
- Samen de beweging uitdragen en stimuleren

Bijdrage van Vie

Gezondheidsaanpak is geen topdown aanpak maar vraagt ruimte om sámen met inwoners én partners aan te pakken

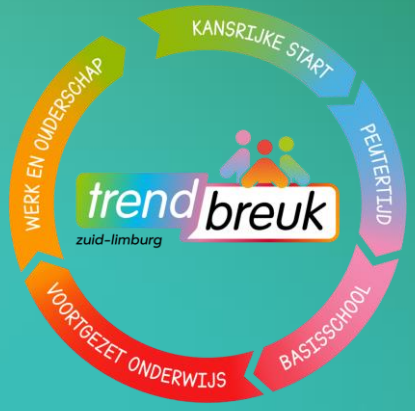

Samen in de praktijk aan de slag

Enkele voorbeelden:

- Kansrijke start : Kerkrade koploper en experimenteer gemeente
- Integrale wijkaanpak mét woningcorporaties
- Kerkrade Pluswijk in het kader van transformatieplan IZA/GALA
- Aandachtswijk wijkenaanpak Provincie Limburg
- Gezonde Basisschool van de Toekomst
- Gelukkig ouder worden
- Vrijwillige Energie

Bijdrage van Vie

Gezondheidsaanpak is geen topdown aanpak maar vraagt ruimte om sámen met inwoners én partners aan te pakken

Samen met (kennis)instellingen: enkele voorbeelden

Expertisecentrum voor innovatieve zorg en technologie

"…het promotieonderzoek van Katinka Pani. Dit groeide uit tot het 'community activeringskompas'. Een methode waarmee gemeenten en buurten nu ouderen kunnen activeren."

Bijdrage van Vie

Gezondheidsaanpak is geen topdown aanpak maar vraagt ruimte om samen met inwoners en partijen aan te pakken

Verbinden en kennisdeling

PARKSTAD LIMBURG BIEDT RUIMTE!

Leven in beweging

Gezondheidsaanpak is geen topdown aanpak maar vraagt een bijdrage van iedereen..

Gezondheid is overal

Leven in beweging

Leven in beweging

Samen de Vie-beweging uitdragen

Leven in beweging

Inzet van U!

GEZONDHEIDSMONITOR VOLWASSENEN EN OUDEREN 2024

Kerkrade

16 juni 2025

Inhoudsopgave

Leeswijzer

Lichamelijke gezondheid

Ervaren gezondheid

Langdurige ziekten en aandoeningen

Kwetsbare gezondheid 65+

Lichamelijke beperkingen en ongevallen 65+

Leefstijl en gedrag

Alcoholgebruik

Roken

Overgewicht

Bewegen

Mentale gezondheid

Stress en veerkracht

Risico op angststoornis/depressie en suïcidegedachten

Regie over eigen leven en positieve psychische gezondheid

Geluk en tevredenheid met het leven

Sociale omgeving

Eenzaamheid en sociale steun

Zorg en hulp

Mantelzorg

Mantelzorgpotentieel en belasting

Participatie

Meedoen

Gezonde leefomgeving

Geluidhinder en slaapverstoring

Woonomgeving

Bezorgdheid gezondheidsrisico's

Bestaanszekerheid

Inkomen en rondkomen

Gangbare levensstandaard en zorgmijden

Kernboodschappen

Contact

Leeswijzer

Met de Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2024 is de gezondheid, het welzijn, de leefstijl en leefomgeving van inwoners van 18 jaar en ouder in Nederland in kaart gebracht. Dit rapport beschrijft de belangrijkste resultaten voor de gemeente Kerkrade

Het rapport is opgedeeld in verschillende thema's. Per thema wordt beschreven hoe de situatie in 2024 was in de gemeente. Waar mogelijk en relevant wordt ook beschreven:

- hoe de situatie zich heeft ontwikkeld over de tijd;
- of er verschillen zijn tussen groepen inwoners in uw gemeente;
- of er verschillen zijn met heel Zuid-Limburg en met heel Nederland.

De doelgroep van het onderzoek zijn personen van 18 jaar en ouder die in Nederland wonen. Het CBS selecteert willekeurig personen uit de Basisregistratie Personen (BRP) die worden uitgenodigd voor deelname aan de Gezondheidsmonitor. Dit noemen we een steekproef. De geselecteerde personen vormen samen een doorsnee van de Nederlandse bevolking. In heel Nederland deden bijna 450.000 mensen mee, een respons van 30,3%. **De landelijke respons** in de groep van 18-64 jaar is 23,3% en voor 65+ers 45,4%.

In heel Zuid-Limburg hebben 24395 inwoners de vragenlijst ingevuld (respons 28,7%) waarvan 1705 in uw gemeente. De respons in uw gemeente was 25,5%. In de leeftijdscategorie 18-64 jarigen was de respons 18,8%. In de leeftijdscategorie 65 jaar en ouder was de respons 38,6%.

Om de resultaten zo representatief mogelijk te laten zijn voor de inwoners van de gemeente zijn de **resultaten gewogen**. Dit houdt in dat meer gewicht is gegeven aan de antwoorden van groepen inwoners die verhoudingsgewijs weinig meededen aan het onderzoek. Er is minder gewicht gegeven aan de antwoorden van groepen inwoners die verhoudingsgewijs vaker meededen aan het onderzoek.

Om **betrouwbare uitspraken** te kunnen doen en de **privacy** van respondenten te beschermen, is ieder resultaat gebaseerd op minimaal 50 respondenten. Bijvoorbeeld: als er iets wordt gezegd over het percentage mannen in gemeente X dat een (zeer) goede ervaren gezondheid heeft, dan hebben tenminste 50 mannen in gemeente X die vraag ingevuld. Als de aantallen te laag zijn, wordt geen resultaat getoond.

Alle resultaten in deze rapportage zijn afgerond op **hele percentages**. Daardoor kan het voorkomen dat percentages niet optellen tot het totaal.

Verschillen over de tijd (in jaren), tussen groepen en gebieden worden aangemerkt als 'verschil' als deze minstens 3 procentpunten van elkaar verschillen. Voor percentages onder de 10% hanteren we een verschil van 2 procentpunten.

Rekenhulp: Van percentages naar aantallen mensen
In dit rapport staan de resultaten in percentages. Met de tabel hieronder kunt u ongeveer berekenen om hoeveel volwassenen en ouderen het in absolute zin gaat. U kunt de tabel ook gebruiken om verschillen in percentages om te rekenen naar aantallen.

Kerkrade	1%	5%	10%	25%	50%
38485	385	1924	3849	9621	19243

Zuid-Limburg	1%	5%	10%	25%	50%
511729	5117	25586	51173	127932	255865

Een volledig overzicht van de resultaten is terug te vinden op de Gezondheidsatlas Zuid-Limburg.

Meer informatie over hoe het onderzoek is uitgevoerd, is te vinden op de website Gezondheidsmonitors | RIVM . Daar is ook een inkijkexemplaar te vinden van het landelijke basisdeel van de vragenlijst.

Lichamelijke gezondheid

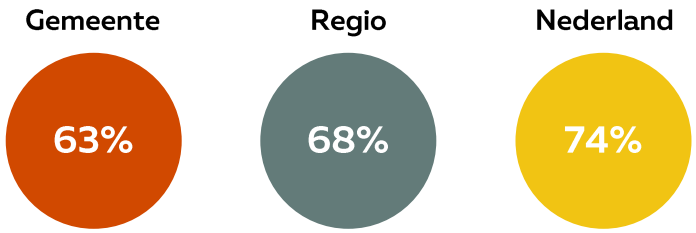
Lichamelijke gezondheid gaat over de conditie van het lichaam. Lichamelijke gezondheid is sterk verbonden met mentale gezondheid. Een gezonde leefstijl is belangrijk voor de lichamelijke gezondheid en ons totale welzijn. Ook op latere leeftijd is gezond leven in onze vergrijzende samenleving belangrijk omdat dit helpt lichamelijke klachten en chronische ziekten te voorkomen of te verminderen. Een omgeving waarin mensen samen gezond blijven helpt onze inwoners daarbij.

Ervaren gezondheid

Ervaren gezondheid
Gezondheid is meer dan de afwezigheid van lichamelijke en mentale klachten. Iedereen geeft zijn eigen betekenis aan gezondheid en mensen kunnen zelf het beste aangeven hoe zij hun eigen gezondheid ervaren. Dit is een betrouwbare indicator voor de algehele gezondheidstoestand.

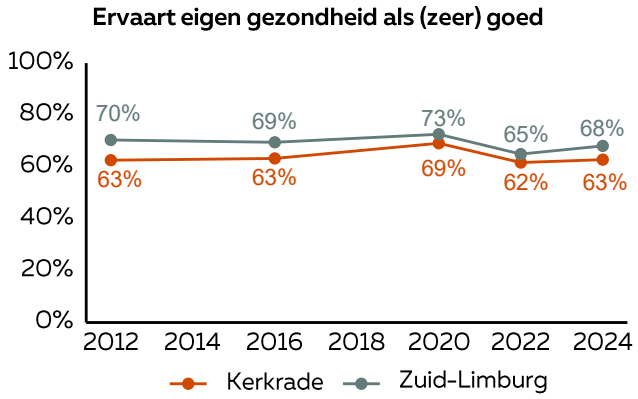
Ervaren gezondheid

Het percentage inwoners in uw gemeente dat de eigen gezondheid als (zeer) goed ervaart (63%) is lager dan in de regio (68%).

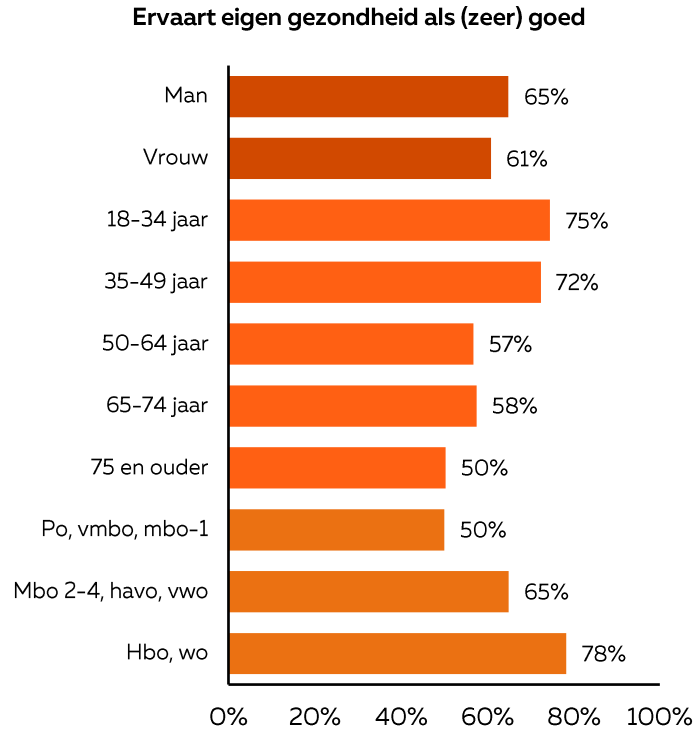

Ervaart de eigen gezondheid als (zeer) goed

In uw gemeente (63%) is de ervaren gezondheid gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (62%).

In onderstaande grafiek wordt de ervaren gezondheid getoond van verschillende groepen inwoners in uw gemeente.

Langdurige ziekten en aandoeningen

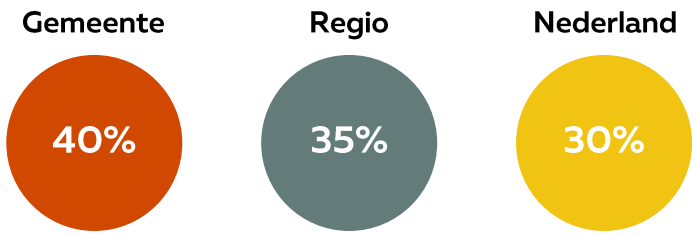
Langdurige ziekten en aandoeningen
Op latere leeftijd krijgen mensen vaker te maken met langdurige ziekten of aandoeningen, zoals hart- en vaatziekten, diabetes, kanker en artrose. Een ziekte of aandoening wordt als langdurig gezien als deze 6 maanden of langer duurt. Door de vergrijzing neemt het aantal mensen met een langdurige ziekte of aandoening toe. De oorzaken van langdurige ziekten zijn vaak te beïnvloeden met een gezonde leefstijl. Voorkomen van ziekten en aandoeningen is van belang voor een goede kwaliteit van leven en het verminderen van zorggebruik. Mensen met een langdurige ziekte of aandoening ervaren vaak fysieke, psychische en sociale uitdagingen, wat een grote impact heeft op hun lichamelijk en geestelijk welbevinden.

Post-COVID
Post-COVID of Long COVID refereert aan langdurige klachten na besmetting met het coronavirus. Als deze klachten minimaal drie maanden aanhouden, is er sprake van post-COVID. De klachten die mensen rapporteren zijn divers en gaan vaak gepaard met vermoeidheid, concentratie- en geheugenproblemen.

Langdurige ziekten en aandoeningen

In uw gemeente heeft (44%) van de inwoners minimaal 6 maanden een langdurige ziekte(n) of aandoening(en). Dit percentage is hoger dan in de regio (39%).

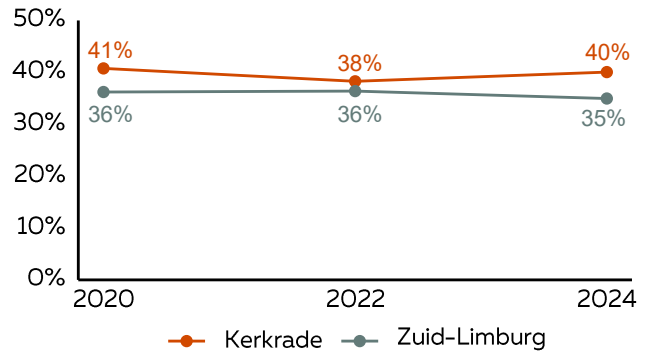
Niet iedereen met een langdurige ziekte of aandoening heeft hier ook daadwerkelijk last van. Van groter belang is om te kijken naar het aandeel mensen dat beperkt is in het dagelijks leven vanwege gezondheidsproblemen. Het percentage dat (ernstig) beperkt is in het dagelijks leven vanwege problemen met de eigen gezondheid (40%) is hoger dan in de regio (35%).

(Ernstig) beperkt vanwege problemen eigen gezondheid

In uw gemeente (40%) is dit aandeel gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (38%).

(Ernstig) beperkt vanwege problemen eigen gezondheid

Post-COVID

Van de inwoners in uw gemeente heeft 6% langer dan drie maanden last van klachten die (mogelijk) door het coronavirus zijn veroorzaakt zijn.

Tevens geeft 4% aan (ernstig) beperkt te zijn in het dagelijks leven vanwege (mogelijk) post-COVID

Bij 1% van de mensen heeft een arts vastgesteld dat er sprake is van post-COVID.

Kwetsbare gezondheid

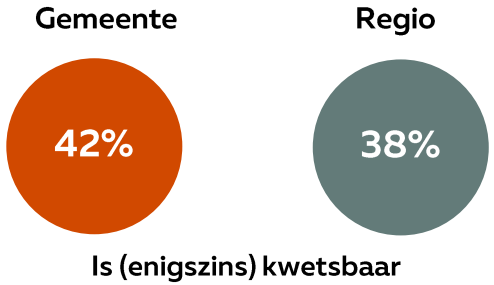
Kwetsbaarheid
In het Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn ouderen met een kwetsbare gezondheid een belangrijke doelgroep. Kwetsbaarheid verwijst naar lichamelijke achteruitgang zoals ongewenst gewichtsverlies, uitputting, lichamelijke inactiviteit, traagheid en zwakte. Het is geen aandoening, maar een verminderde reserve en weerstand tegen stressoren, wat leidt tot kwetsbaarheid voor gezondheidsproblemen. Dit kan resulteren in een verminderde kwaliteit van leven en een hoger risico op vallen. Mogelijk gevolg hiervan is verminderde zelfstandigheid en meer afhankelijkheid van zorg. Vroegtijdige signalering is daarom essentieel.

Beperkingen zelfstandigheid
Mensen willen graag zoveel mogelijk zelf doen en zo min mogelijk afhankelijk zijn van familie, vrienden of professionals. Naarmate mensen ouder worden, lukt het vaak niet meer om het huishouden zelfstandig te doen en neemt de behoefte aan hulp bij vervoer toe.

Kwetsbaarheid

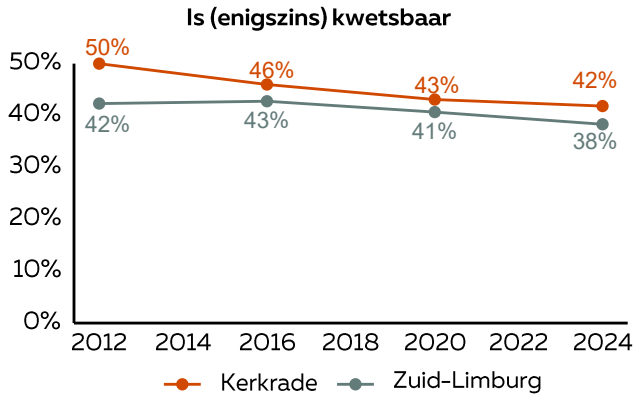
In uw gemeente is 42% van de 65+ers (enigszins) kwetsbaar.

Dit percentage (42%) is hoger dan in de regio (38%).

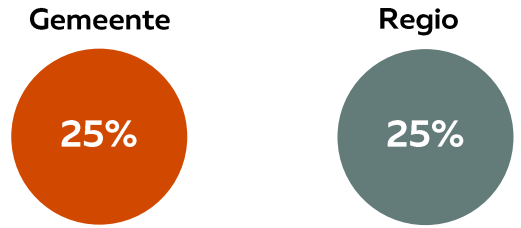
Is (enigszins) kwetsbaar

In uw gemeente (42%) is dit aandeel gelijk gebleven ten opzichte van 2020 (43%).

Beperkingen zelfstandigheid

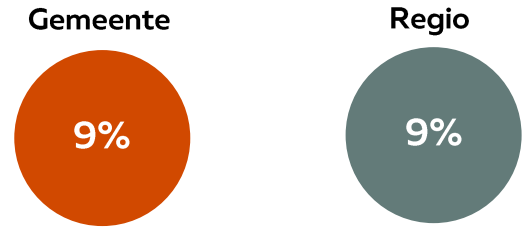
Het percentage 65-plussers in uw gemeente dat niet zelfstandig huishoudelijke activiteiten kan uitvoeren (25%) is vergelijkbaar met de regio (25%).

Kan niet zelfstandig huishoudelijke activiteiten uitvoeren

Dit percentage (25%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2020 (26%).

Het percentage 65-plussers in de gemeente dat niet zelfstandig gebruik kan maken van eigen of openbaar vervoer (9%) is vergelijkbaar met de regio (9%).

Kan niet zelfstandig gebruik maken van vervoer

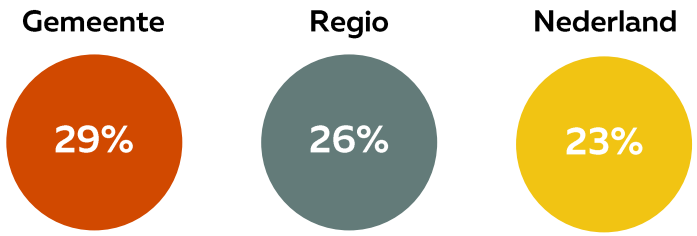
Lichamelijke beperkingen en valongevallen

Lichamelijke beperkingen
Inwoners van 65 jaar en ouder ervaren vaker problemen bij horen, zien en bewegen. Deze beperkingen leiden vaak tot verminderde maatschappelijke participatie. Het is belangrijk om deze beperkingen vroegtijdig te signaleren en passende ondersteuning te bieden om de zelfstandigheid en kwaliteit van leven te bevorderen.

Valongevallen
Een valongeval bij 65-plussers heeft veel impact op de zelfredzaamheid, het langer thuis kunnen blijven wonen en de kwaliteit van leven. Valongevallen komen vaker voor bij 65-plussers met mobiliteitsproblemen, verminderde spierkracht en verminderde balans. Ook komen valongevallen vaker voor bij ouderen die al eerder gevallen zijn.
Binnen het GALA en IZA wordt het belang van valpreventie door middel van beweeginterventies benadrukt en het verbeteren van de woonomgeving om het risico op vallen te verminderen.

Lichamelijke beperkingen

Het percentage 65-plussers in uw gemeente met één of meer beperkingen met horen, zien of mobiliteit (29%) is hoger dan in de regio (26%).

Minimaal 1 beperking

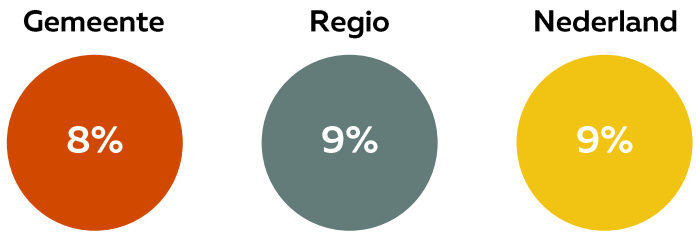
Het percentage 65-plussers in uw gemeente dat minimaal één beperking ervaart bij het horen, zien of bewegen (29%) is afgenomen ten opzichte van 2020 (33%).

Het percentage 65-plussers in uw gemeente met een:

- Gehoorbeperking is 8%
- Gezichtsbeperking 8%
- Mobiliteitsbeperking 22%

Valongevallen

Het aandeel 65-plussers dat 2 of meer keer is gevallen in uw gemeente (8%) is vergelijkbaar met de regio (9%).

2 of meer keer gevallen in de laatste 12 maanden

Bezorgdheid om te vallen is geassocieerd met een verhoogd valrisico. Mensen die bang zijn om te vallen, gaan vaak minder bewegen. Daardoor worden hun spieren zwakker en hun evenwicht slechter. Zo is de kans op vallen juist groter. Van de 65-plussers in uw gemeente, geeft 36% aan dat ze bang zijn om te vallen.

Van het percentage 65-plussers dat in de laatste 12 maanden is gevallen gebeurde dit bij:

- 13% de laatste keer in of rondom het huis
- 12% de laatste keer ergens anders.

In uw gemeente is 12% van 65-plussers gewond geraakt bij het vallen in de laatste 12 maanden.

Leefstijl en gedrag

Het aanleren van gezondheidsvaardigheden en een gezonde leefstijl op jonge leeftijd zijn een goede basis, maar het vasthouden van die gezonde leefstijl in elke volgende levensfase is zeker zo belangrijk. ‘Leefstijl en gedrag’ geeft inzicht in de manier waarop volwassenen leven en omgaan met de thema’s op de volgende pagina’s. Een gezonde leefstijl met voldoende beweging, gezond eten en ontspanning is goed voor onze gezondheid en vergroot de kansen om gezond ouder te worden.

Alcoholgebruik

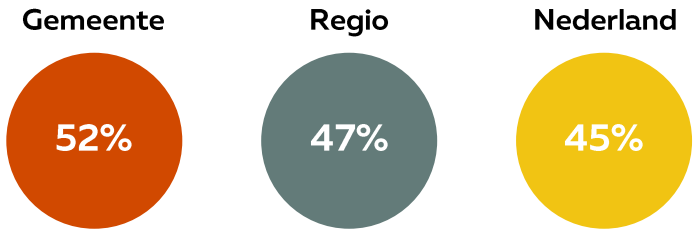
Alcoholgebruik
Het terugdringen van problematisch alcoholgebruik is één van de speerpunten van het Nationaal Preventieakkoord. Het doel is om overmatig alcoholgebruik in de toekomst nog verder te verminderen. Extra maatregelen zijn nodig om dit doel te behalen.

De Gezondheidsraad adviseert volwassenen van 18 jaar en ouder om geen alcohol te drinken of in ieder geval niet meer dan één glas per dag. Dit advies is bedoeld om chronische ziekten te voorkomen.

Overmatig alcoholgebruik betekent dat een vrouw minstens 14 glazen of een man minstens 21 glazen alcohol per week drinkt.

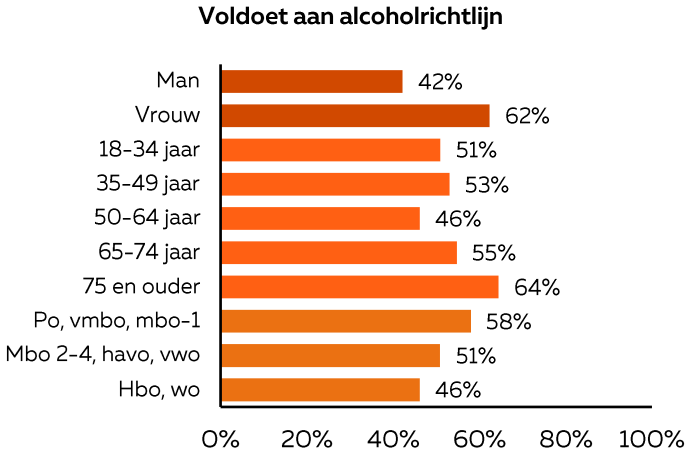
Drinkt niet meer dan 1 glas per dag

Het percentage inwoners in uw gemeente dat niet of maximaal één glas alcohol per dag drinkt (52%), is hoger dan in de regio (47%).

Drinkt niet meer dan 1 glas per dag

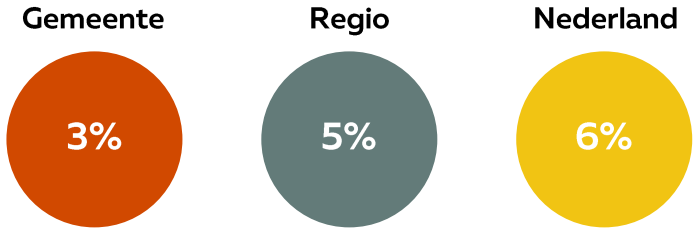
In onderstaande grafiek wordt alcoholgebruik getoond voor verschillende groepen inwoners in uw gemeente.

Het percentage inwoners in uw gemeente dat niet of maximaal één glas alcohol per dag drinkt (52%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (50%).

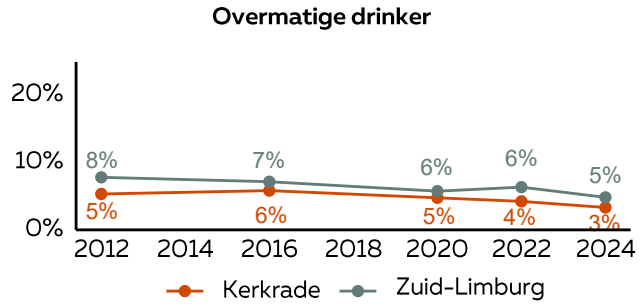
Overmatig alcoholgebruik

Het percentage overmatige drinkers in uw gemeente (3%) is lager dan in de regio (5%).

Overmatig drinkers

Het percentage overmatige alcoholgebruikers in uw gemeente (3%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (4%).

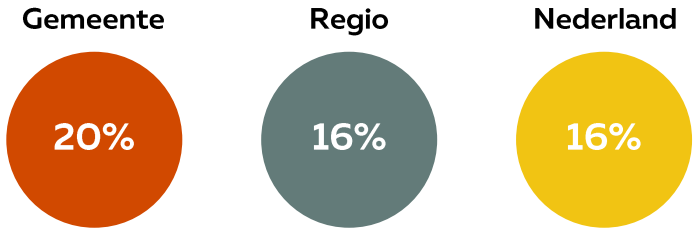
Roken

Roken
Een rookvrije generatie is een belangrijke doelstelling van het Preventieakkoord. Hiervoor is het van belang dat er een rookvrije norm is en dat rokers gestimuleerd worden om te stoppen met roken en daarbij ondersteund worden. Roken is een ernstige verslaving waarbij rokers soms meerdere pogingen nodig hebben om te stoppen. Daarom is toegankelijke en duurzame zorg nodig. Voor rokers met een lage sociaaleconomische status is het extra belangrijk dat zij laagdrempelige ondersteuning in de buurt kunnen vinden en dat er aandacht is voor achterliggende problematiek op andere domeinen zoals armoede, schulden, wonen, eenzaamheid, werkloosheid, etc.

Vapen
Vapes (e-sigaretten) worden soms gebruikt als alternatief voor het roken van tabak of als hulpmiddel om te stoppen met roken. De meeste mensen die vapen blijven ook tabak roken. Ook zien we het gebruik van vapes steeds vaker bij jongeren. Vapen is niet zonder gezondheidsrisico's. De damp van een e-sigaret bevat ook schadelijke stoffen. Bovendien kan iemand door te vapen nog steeds verslaafd raken of blijven.

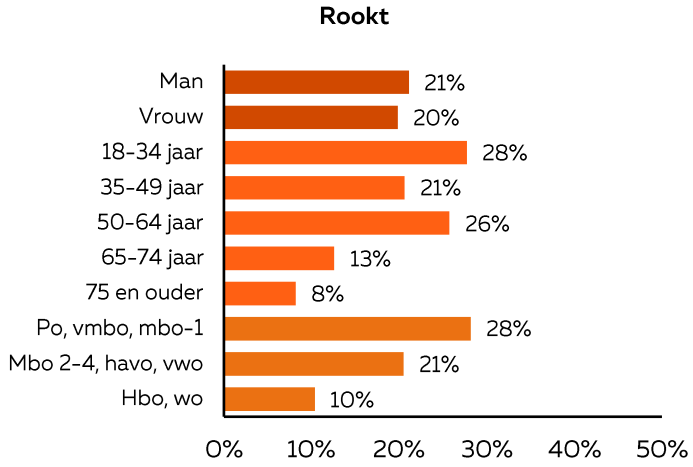
Roken

Het percentage rokers in uw gemeente (20%) is hoger dan in de regio (16%).

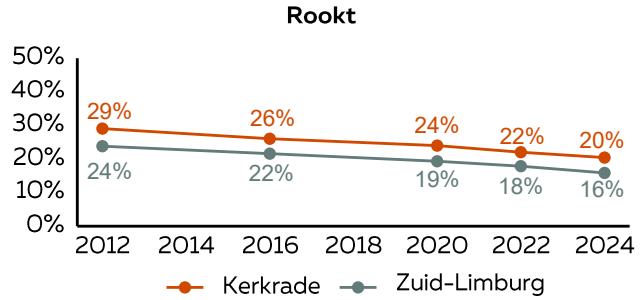

Rookt

In onderstaande grafiek wordt het percentage dat rookt getoond voor verschillende groepen inwoners in uw gemeente.

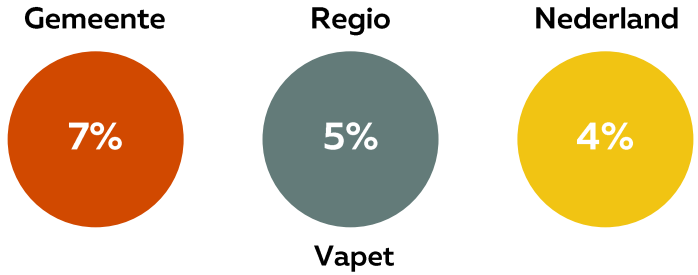

Het percentage rokers in uw gemeente (20%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (22%).

Vapen

Het percentage vapers in uw gemeente (7%) is hoger dan in de regio (5%).

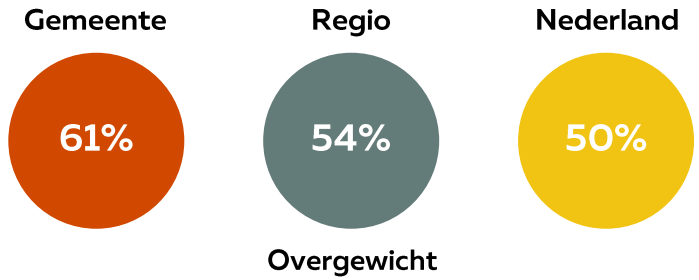
Overgewicht

Overgewicht
Een gezond gewicht draagt onder andere bij aan een betere mentale gezondheid, betere kwaliteit van leven en beter dagelijks functioneren. Overgewicht is na roken de belangrijkste oorzaak van ziekten in Nederland. Een ongezonde leefstijl speelt vaak een rol bij het ontstaan van overgewicht, maar er zijn meerdere factoren die afvallen kunnen tegenwerken en het overgewicht daarmee in stand houden. Het kan hierbij gaan om factoren op het (maatschappelijk) sociale vlak, zoals stress en financiële schulden, maar ook medische of biologische factoren. Daarom is voor succesvol overgewichtbeleid een goede verbinding nodig tussen het zorg- en sociaal domein.

Overgewicht is onder jongere leeftijdsgroepen de afgelopen jaren toegenomen. In het nationaal preventieakkoord wordt gestreefd naar een daling van het percentage volwassenen met overgewicht naar 38% in 2040.

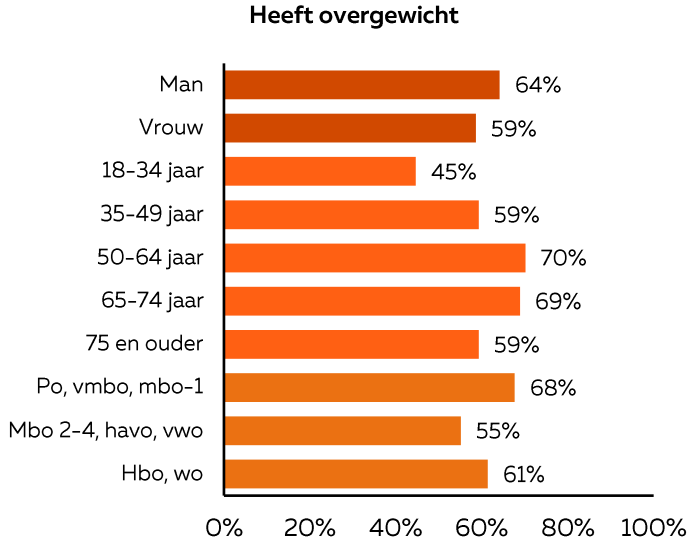
Overgewicht

Het percentage inwoners met overgewicht in uw gemeente (61%) is hoger dan in de regio (54%).

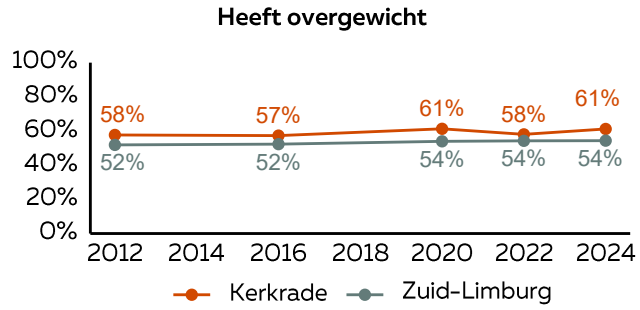

Van de inwoners in uw gemeente met overgewicht, heeft 40% matig overgewicht en 22% ernstig overgewicht (obesitas).

In onderstaande grafiek wordt overgewicht getoond voor verschillende groepen inwoners in uw gemeente.

Het percentage inwoners in uw gemeente met overgewicht (61%) is toegenomen ten opzichte van 2022 (58%).

Voeding
Voeding is een van de factoren die een rol spelen bij overgewicht. Aanvullende informatie over voldoen aan de groente- en fruitnorm is te vinden op de Gezondheidsatlas Zuid-Limburg: Thema Voeding.

Bewegen

Bewegen
Bewegen heeft naast een positieve invloed op een gezond gewicht, ook een positieve invloed op de fysieke en mentale gezondheid. Het vermindert de kans op een aantal chronische aandoeningen. Daarnaast helpen sport en bewegen mensen om beter in hun vel te zitten en wordt sociale interactie bevorderd.

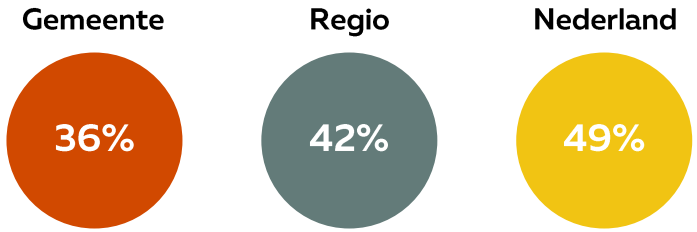
De Nederlandse beweegrichtlijn geeft aan hoeveel beweging nodig is voor een goede gezondheid. Het streven is dat in 2040 75% van de Nederlanders voldoet aan de Beweegrichtlijn.

Nederlandse beweegrichtlijn
- Beweeg minstens 150 minuten per week matig intensief
- Doe minstens twee keer per week spier- en botversterkende oefeningen
- Voor ouderen: combineer dit met balansoefeningen
- Voorkom veel zitten

Sporten
Bij de vraag naar bewegen wordt uitgebreid gevraagd naar sporten. Daarmee wordt de indicator 'wekelijks sporten' berekend. Met wekelijks sporten voldoet iemand nog niet aan de beweegrichtlijn.

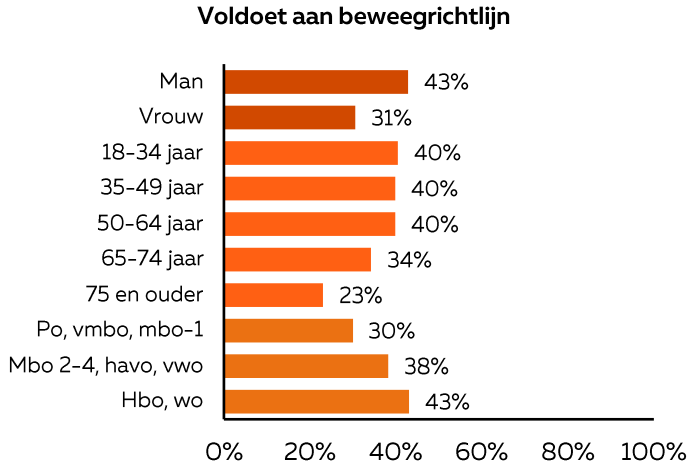
Bewegen

Het percentage inwoners in uw gemeente dat voldoet aan de Nederlandse beweegrichtlijn (36%) is lager dan in de regio (42%).

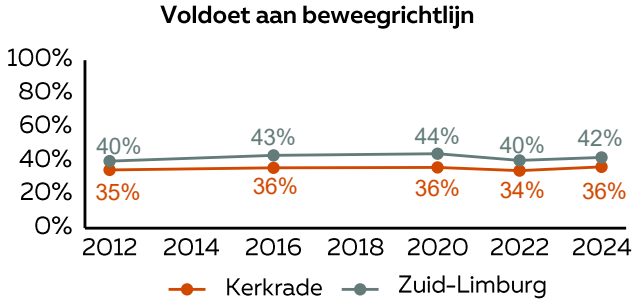

Voldoet aan beweegrichtlijnen

In onderstaande grafiek wordt voor verschillende groepen inwoners in uw gemeente getoond welk percentage voldoet aan de beweegrichtlijn.

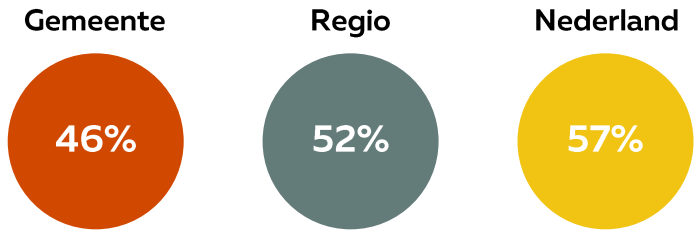

Het percentage inwoners in uw gemeente dat voldoet aan de Nederlandse beweegrichtlijn (36%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (34%).

Sporten

Het percentage inwoners in uw gemeente dat minstens één keer per week sport (46%) is lager dan in de regio (52%).

Sport wekelijks

Mentale gezondheid

Mentale gezondheid is een breed begrip en verwijst naar onze emotionele en psychische toestand. Mentale gezondheid is de manier waarop iemand omgaat met stress, emoties en de uitdagingen van het dagelijks leven. Naast de afwezigheid van psychische stoornissen betekent een goede mentale gezondheid ook het ervaren van welzijn, zoals het hebben van veerkracht en weerbaar zijn.

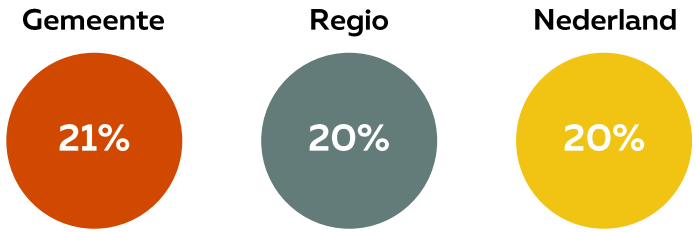
Stress en veerkracht

Stress
Iedereen ervaart weleens stress. Op zich is stress niet slecht; het helpt ons juist om goed te presteren in spannende situaties. Maar wanneer stress te lang aanhoudt, kan dit schadelijk zijn voor de gezondheid. Het kan bijvoorbeeld leiden tot psychische klachten of zelfs een burn-out.

Veerkracht
Veerkracht geeft aan hoe goed iemand zich aanpast aan de uitdagingen en tegenslagen in het leven. Deze veerkracht kan variëren van laag tot gemiddeld of hoog. Mensen met een hoge veerkracht hebben doorgaans minder moeite om met stressvolle gebeurtenissen om te gaan en herstellen vaak snel na een moeilijke periode. De Vita-16 is gebruikt om de veerkracht te meten. Het beleid rondom mentale gezondheid richt zich op het versterken van de mentale veerkracht binnen de bevolking. Veerkracht is ook een belangrijk onderdeel van het concept Positieve Gezondheid.

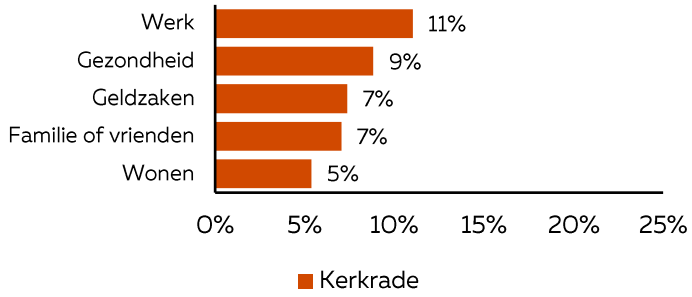
Stress

Het percentage inwoners in uw gemeente dat in de laatste 4 weken (heel) veel stress heeft ervaren (21%) is vergelijkbaar met de regio (20%).

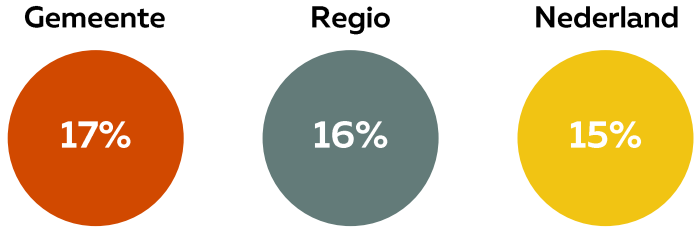
Heeft in de laatste 4 weken (heel) veel stress ervaren

Top 5 bronnen van (heel) veel stress

Veerkracht

Het percentage inwoners in uw gemeente met een (zeer) lage veerkracht (17%) is vergelijkbaar met de regio (16%).

(zeer) lage veerkracht

Het percentage inwoners in uw gemeente met een (zeer) lage veerkracht (17%) is afgenomen ten opzichte van 2022 (21%).

Het percentage inwoners in uw gemeente met een (zeer) hoge veerkracht (52%) is vergelijkbaar met de regio (53%).

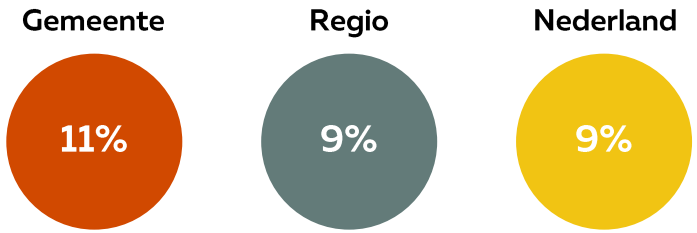
Risico op angststoornis/depressie en suïcidegedachten

Risico op angststoornis of depressie
Angststoornissen en depressie behoren tot de meest voorkomende psychische aandoeningen in Nederland. Een angststoornis en/of depressie heeft grote negatieve gevolgen voor o.a. de kwaliteit van leven van de persoon die eraan lijdt én zijn of haar naasten. Daarbij zijn de maatschappelijke kosten hoog, veroorzaakt door een hoog aantal verzuimdagen.

Suïcidegedachten
Als gevoelens zoals angst, paniek, somberheid, leegte, zelfverwijt, boosheid, schaamte, vernedering of schuld bezit van iemand nemen en gedachten gaan beheersen, kan de dood een oplossing lijken om van deze gedachten af te zijn.

Risico op angststoornis of depressie

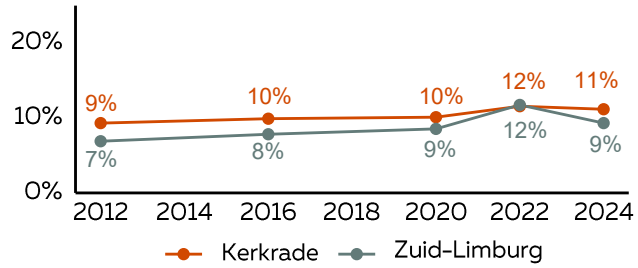
Het percentage inwoners in uw gemeente dat een hoog risico heeft op een angststoornis of depressie (11%) is vergelijkbaar met de regio (9%).

Hoog risico angststoornis of depressie

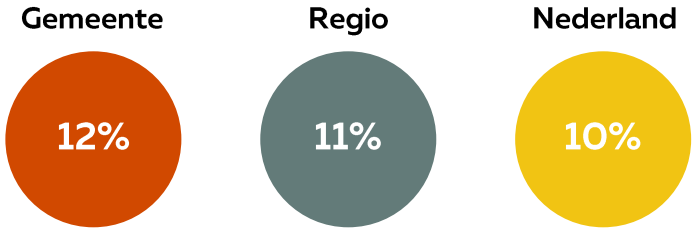
Het percentage inwoners in uw gemeente dat een hoog risico heeft op een angststoornis of depressie (11%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (12%).

Hoog risico op angststoornis of depressie

Suïcidegedachten

Het percentage inwoners in uw gemeente dat wel eens suïcidegedachten heeft (12%) is vergelijkbaar met de regio (11%).

Heeft wel eens suïcidegedachten

Suïcidegedachten leiden niet altijd tot suïcidepogingen. Bij mannen komt zelfdoding vaker voor dan bij vrouwen.

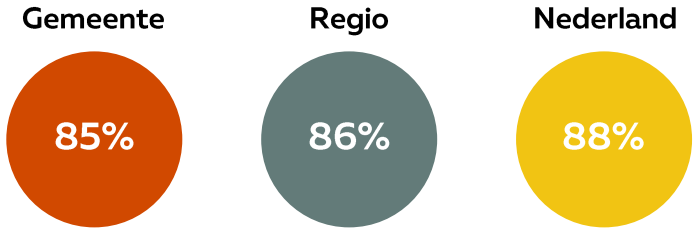
Regie over eigen leven en positieve psychische gezondheid

Regie over eigen leven
Regie over het eigen leven kan gedefinieerd worden als 'regie over alle domeinen van het eigen leven én alles wat naar eigen inzicht nodig is om een goed leven te leiden'. Als mensen zelf in staat zijn om de keuzes over hun eigen leven te maken, verhoogt dit de kwaliteit van leven. Voldoende eigen regie is belangrijk, omdat het zorg- en welzijnsbeleid steeds meer uitgaat van eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid.

Positieve psychische gezondheid
Bij positieve psychische gezondheid gaat het om het vermogen om te gaan met gedachten, emoties en mensen. Het gaat erom of iemand zich in veel situaties kan redden. Geestelijke gezondheid kan vanuit een positief perspectief bekeken worden, waarbij het gaat om vragen over zingeving, zelfacceptatie, relatie tot de samenleving en vertrouwen in de medemens.

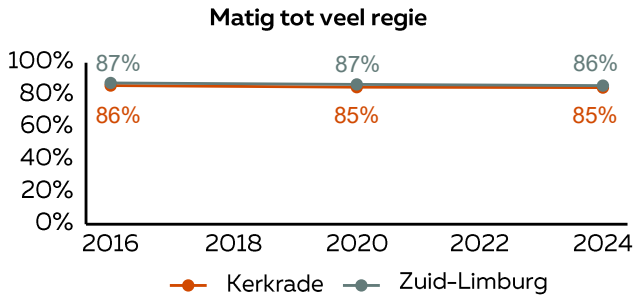
Regie over eigen leven

Het percentage inwoners in uw gemeente dat matig tot veel regie over hun eigen leven heeft (85%) is vergelijkbaar met de regio (86%).

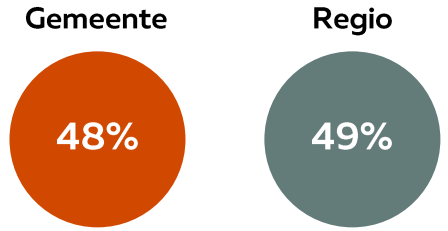
Matig tot veel regie over eigen leven

Het percentage inwoners in uw gemeente dat matig tot veel regie heeft over hun eigen leven (85%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2020 (85%).

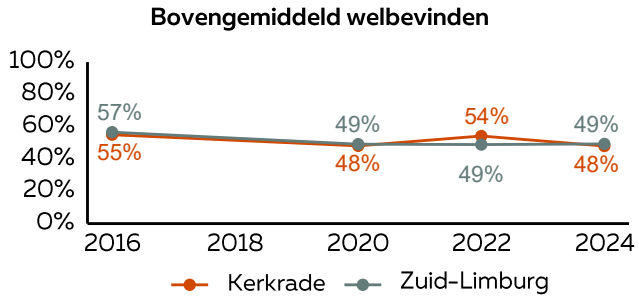
Positieve psychische gezondheid

Het percentage inwoners in uw gemeente met een bovengemiddeld welbevinden (48%) is vergelijkbaar met de regio (49%).

Bovengemiddeld welbevinden

Dit percentage (48%) is afgenomen ten opzichte van 2022 (54%).

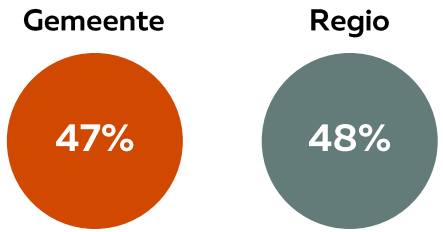
Geluk en kwaliteit van leven

Geluk
Bij geluk gaat het over de beoordeling van de persoonlijke levensomstandigheden. Geluk of 'levensvoldoening' is een persoonlijk gevoel of een emotie. Geluk is goed voor de gezondheid en kan de levensduur verlengen.

Kwaliteit van leven
Bij kwaliteit leven gaat het om het persoonlijk ervaren van welzijn en tevredenheid met het eigen leven. Dit geeft een ander beeld dan geluk of ervaren gezondheid. Kwaliteit van leven heeft een positieve invloed op de lichamelijk en geestelijke gezondheid.

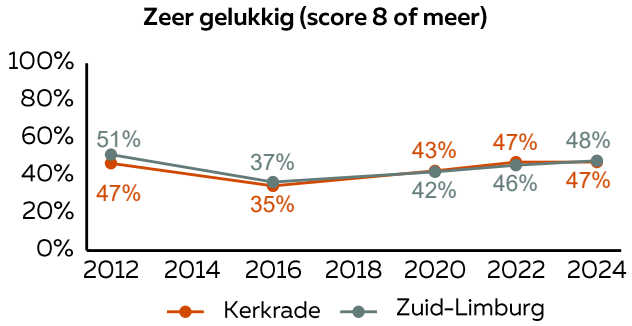
Geluk

Het percentage inwoners in uw gemeente dat zeer gelukkig is (score 8 of meer) (47%) is vergelijkbaar met de regio (48%).

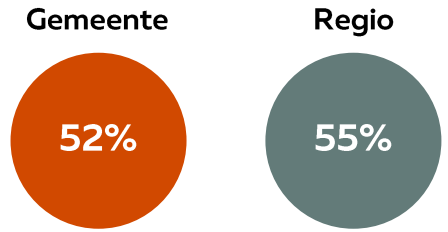
Zeer gelukkig

Het percentage inwoners in uw gemeente dat zeer gelukkig is (47%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (47%).

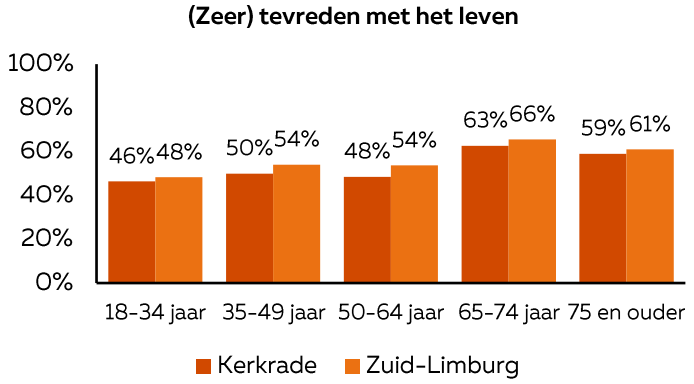
Kwaliteit van leven

In uw gemeente is het percentage inwoners dat (zeer) tevreden is met het leven (52%) lager dan in de regio (55%).

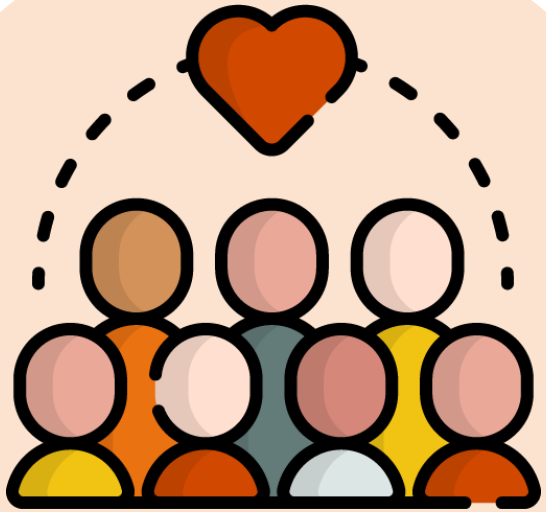

(Zeer) tevreden met het leven

Het percentage inwoners in uw gemeente dat (zeer) tevreden is met het leven (52%) is afgenomen ten opzichte van 2022 (59%).

Sociale omgeving

De sociale omgeving bestaat uit de mensen die ons omringen in het dagelijks leven, zoals familieleden, vrienden, collega's, buren en andere sociale contacten. De sociale omgeving speelt een belangrijke rol in het leven van een persoon, omdat het invloed heeft op het gevoel van verbondenheid, identiteit, welzijn en gezondheid. De sociale omgeving biedt kansen voor sociale steun, samenwerking, vriendschap en het delen van ervaringen. Maar kan ook uitdagingen met zich meebrengen, zoals conflicten, sociale druk of negatieve invloeden.

Eenzaamheid en sociale steun

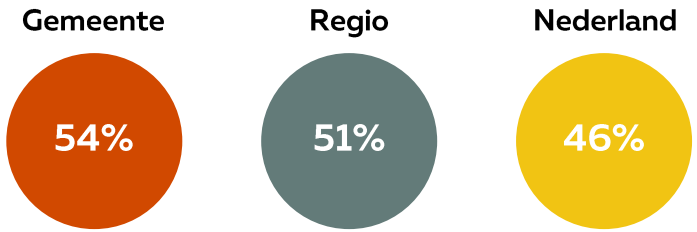
Eenzaamheid
Het gevoel van 'erbij horen' en 'ertoe doen' is voor ieder mens een basisbehoefte. Iedereen kan te maken krijgen met eenzaamheid, van jong tot oud. Eenzaamheid gaat samen met gevoelens van leegte, verdriet en angst, en kan leiden tot lichamelijke en psychische klachten. 'Eén tegen eenzaamheid' is een landelijke coalitie om eenzaamheid te verminderen. Vaak wordt dit ook lokaal opgepakt en het is een van de GALA-thema's.

Binnen eenzaamheid wordt onderscheid gemaakt tussen sociale en emotionele eenzaamheid. Sociale eenzaamheid betreft onvoldoende contacten met andere personen in de naaste omgeving, emotionele eenzaamheid gaat over het gemis van een intieme band.

Sociale steun
Sociale steun is een belangrijke beschermende factor bij het omgaan met ingrijpende gebeurtenissen in iemands leven. Mensen die niet voldoende kunnen beschikken over steun zijn kwetsbaar als er iets gebeurt.

Eenzaamheid

Het percentage inwoners in uw gemeente dat eenzaam is (54%), is hoger dan in de regio (51%).

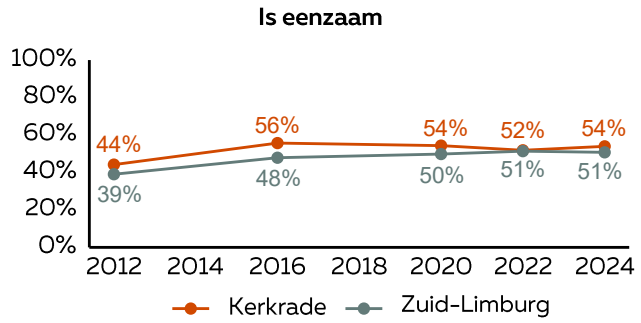

Is eenzaam

Het percentage inwoners in uw gemeente dat (zeer) eenzaam is (16%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (18%).

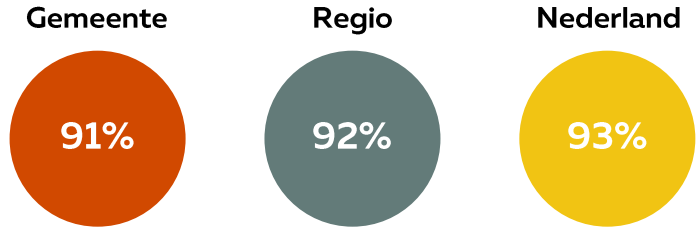
In uw gemeente is (37%) sociaal eenzaam. Dit percentage is vergelijkbaar met de regio (35%).

Van de inwoners in uw gemeente geeft (35%) aan emotioneel eenzaam te zijn. Dit percentage is vergelijkbaar met de regio (33%).

Sociale steun

Het percentage inwoners in uw gemeente dat sociale steun ontvangt (91%) is vergelijkbaar met de regio (92%).

Kan praktische, emotionele en gezelschapssteun ontvangen

Zorg en hulp

Zorg en hulp gaat over de ondersteuning die wordt geboden aan mensen die behoefte hebben aan fysieke, emotionele, mentale of sociale hulp. Zorg en hulp kunnen worden verleend door familieleden, vrienden, buren, professionele zorgverleners, maatschappelijke organisaties of overheidsinstanties. Deze ondersteuning is noodzakelijk om mensen te helpen met een goede kwaliteit van leven, hun zelfstandigheid te behouden of te vergroten, en om hen te ondersteunen bij het omgaan met uitdagingen en moeilijkheden.

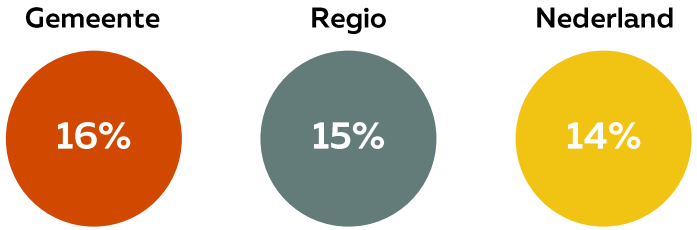
Mantelzorg

Mantelzorg
In het GALA is het versterken van de sociale basis een thema. Hieronder valt het versterken van de informele zorg door middel van extra ondersteuning voor mantelzorgers.

Mantelzorg is de zorg die iemand geeft aan een bekende uit zijn of haar omgeving die voor langere tijd ziek, hulpbehoevend of gehandicapt is. Dit kan een partner, kind of vriend zijn. Iemand is mantelzorger als de zorg minimaal drie maanden duurt of als degene zorg biedt voor minimaal acht uur per week. Mantelzorg is niet betaald. Mantelzorg bestaat onder andere uit het doen van het huishouden, wassen en aankleden, gezelschap houden, vervoer en het regelen van geldzaken.

Mantelzorg

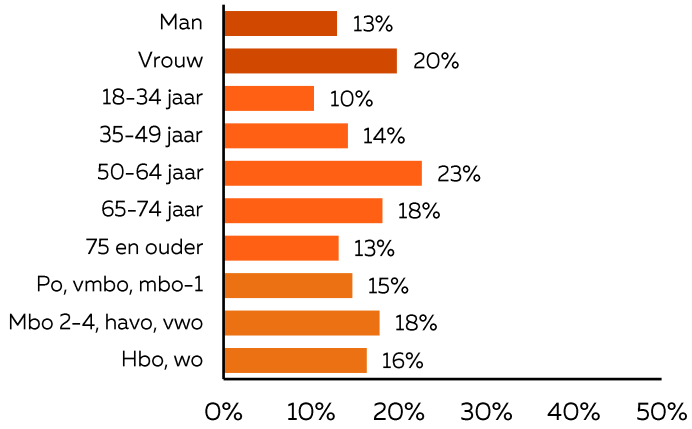
Het percentage inwoners in uw gemeente dat mantelzorger is (16%) is vergelijkbaar met de regio (15%).

Mantelzorger (minimaal 3 maanden en/of minimaal 8 uur per week)

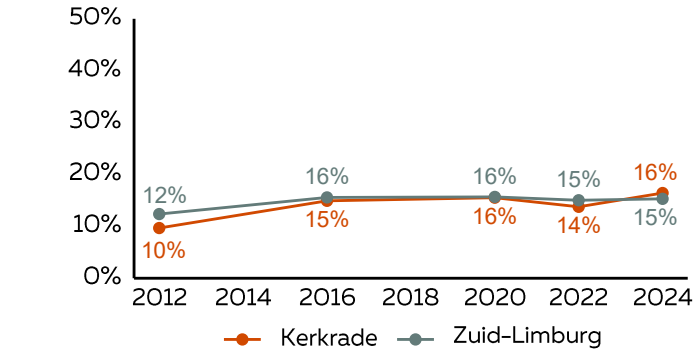
In onderstaande grafiek is voor verschillende groepen inwoners in uw gemeente het percentage mantelzorgers getoond.

Mantelzorger (minimaal 3 maanden en/of minimaal 8 uur per week)

Het percentage inwoners in uw gemeente dat mantelzorger is (16%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (14%).

Mantelzorger (minimaal 3 maanden en/of minimaal 8 uur per week)

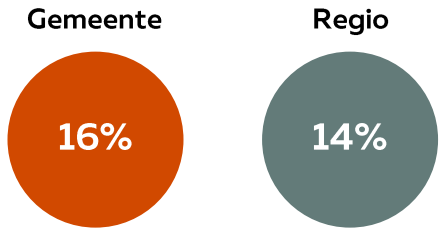
Er is bij 13% van de mantelzorgers in uw gemeente behoefte aan hulp.

Mantelzorgpotentieel en belasting

Mantelzorgpotentieel
De beschikbaarheid van iemand in de omgeving voor het bieden van hulp noemen we ook wel 'mantelzorgpotentieel'. Door de toenemende vergrijzing en het minder beschikbaar zijn van formele zorg zullen er in de toekomst meer mantelzorgers nodig zijn. Onderzoek laat zien dat in de toekomst het aantal beschikbare mantelzorgers daalt, van nu 1 op de 15 naar 1 op de 6 potentiële mantelzorger voor iedere 85-plusser.

Mantelzorgbelasting
Door de vergrijzing moeten naar verwachting steeds meer mensen mantelzorg gaan geven, en wordt de gegeven mantelzorg steeds intensiever. Intensief en langdurig zorgen kan als zwaar worden ervaren. Het RIVM verwacht daarnaast dat het aantal werkende mantelzorgers in de toekomst zal toenemen. Deze groep kan extra uitdagingen tegenkomen bij het combineren van werk en mantelzorg.

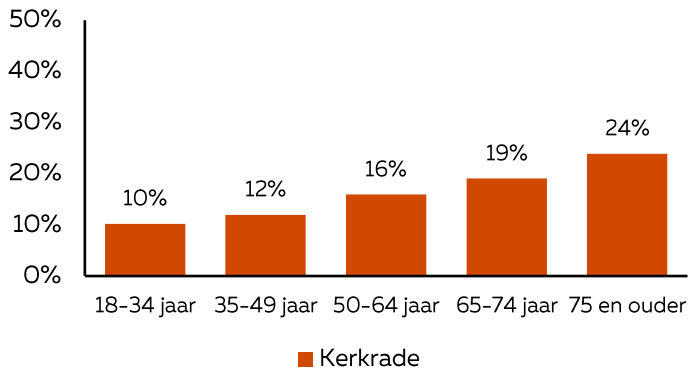
De partner wordt het vaakst genoemd als mogelijke mantelzorger. Het percentage inwoners in uw gemeente dat niemand beschikbaar heeft als potentiële mantelzorger (16%) is vergelijkbaar met de regio (14%).

Heeft niemand als potentiële mantelzorger beschikbaar

Van de inwoners in de gemeente heeft 16% niemand in de nabije omgeving beschikbaar als mogelijke mantelzorger. Dit is sterk afhankelijk van leeftijd: de oudste ouderen hebben het vaakst mantelzorg nodig maar geven het vaakst aan dat niemand dit kan doen.

Niemand als potentiële mantelzorger beschikbaar

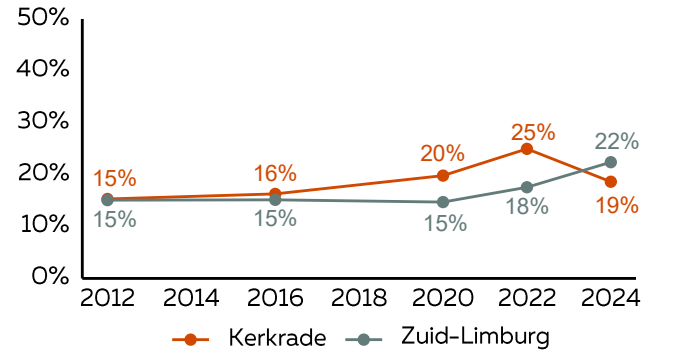

Mantelzorgbelasting

Het percentage mantelzorgers in uw gemeente dat zich zwaar- tot overbelast voelt is (19%) lager dan in de regio (22%).

Het percentage mantelzorgers in uw gemeente dat zich zwaar- tot overbelast voelt (19%) is afgenomen ten opzichte van 2022 (25%).

Zwaar tot overbelast als mantelzorger (% van de mantelzorgers)

Participatie

Participatie is het actief meedoen in de samenleving en versterkt onze gezondheid, zelfredzaamheid en welbevinden. Participatie kan leiden tot een gevoel van eigenwaarde, verbondenheid en persoonlijke groei. Het doen van vrijwilligerswerk zorgt bijvoorbeeld voor minder gevoelens van stress en eenzaamheid. Het is belangrijk om participatie te bevorderen en inclusieve omgevingen te creëren waarin iedereen de kans krijgt om actief bij te dragen aan de gemeenschap.

Meedoen

Vrijwilligerswerk
Vrijwilligerswerk is onbetaald werk dat uitgevoerd wordt bij een (sport)vereniging, kerk, school of andere organisatie. Vrijwilligerswerk houdt de samenleving als geheel én de vrijwilliger zelf gezond en veerkrachtig. Waar mensen zich vrijwillig inzetten voor een ander en de samenleving ontstaat sociale verbinding.

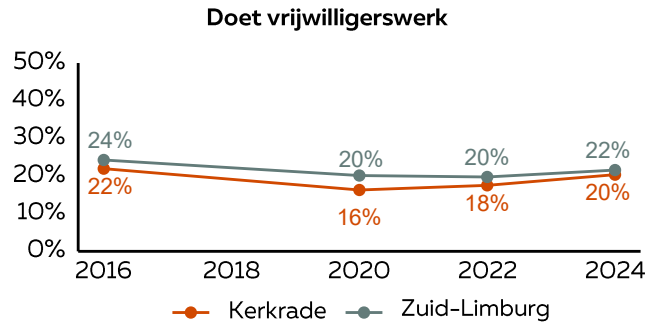
Lidmaatschap vereniging
Iets meer dan de helft van de Zuid-Limburgers is lid van een vereniging. Deelname aan (sport)verenigingen kan bijdragen aan de mentale gezondheid van leden.

Discriminatie
Als iemand zich sociaal buitengesloten voelt, kan dit leiden tot verlies van eigenwaarde en toekomstperspectief. Ook kan discriminatie, bijvoorbeeld op basis van leeftijd, geloof, huidskleur of seksuele voorkeur, een reden zijn waarom iemand zich buitengesloten voelt en niet volledig kan meedoen.

Vrijwilligerswerk

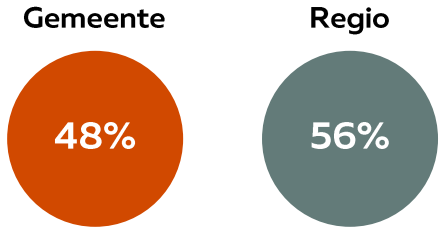
Het percentage inwoners in uw gemeente (20%) dat vrijwilligerswerk doet, is vergelijkbaar met de regio (22%).

Het percentage inwoners in uw gemeente dat vrijwilligerswerk doet (20%), is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (18%).

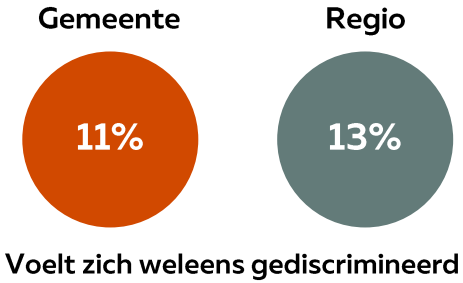
Lidmaatschap vereniging

Het percentage inwoners in uw gemeente dat lid is van een vereniging is (48%) lager dan in de regio (56%).

Discriminatie

Het percentage inwoners in uw gemeente dat zich wel eens gediscrimineerd voelt (11%), is vergelijkbaar met de regio (13%).

Voelt zich weleens gediscrimineerd

Gezonde leefomgeving

Een gezonde inrichting van de leefomgeving is goed voor onze gezondheid. Een gezonde leefomgeving is een leefomgeving die bewoners als prettig ervaren, waar gezonde keuzes gemakkelijk en logisch zijn, en waar negatieve invloed op gezondheid zo klein mogelijk is. Belangrijke elementen voor een gezonde leefomgeving zijn: uitnodigen tot bewegen (wandelen, fietsen, spelen), elkaar ontmoeten, ontspannen, een goede milieukwaliteit (lucht, geluid), klimaatbestendigheid (zoals meer groen voor tegengaan hitte- en wateroverlast) en een goede toegang tot voorzieningen.

Geluidhinder en Slaapverstoring

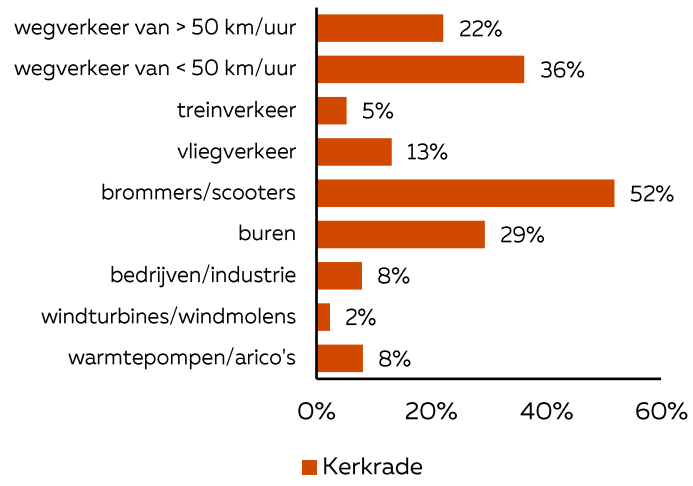
Geluidhinder
Geluidsoverlast kan gevolgen hebben voor de gezondheid. Mensen reageren verschillend op geluid. Sommigen ervaren klachten, terwijl anderen er geen last van hebben. Geluidhinder kan ertoe leiden dat je slecht slaapt (waardoor je minder goed uitrust), minder goed kunt opletten op het werk of op school, stress krijgt, sneller boos wordt en/of je ramen dichthoudt en dus minder goed ventileert.

Slaapverstoring door geluid
Blootstelling aan geluid kan leiden tot slaapverstoring, wat op zijn beurt gevolgen heeft voor de gezondheid. Goede slaap en voldoende nachtrust zijn belangrijk voor een gezond functioneren. Wanneer slaap wordt verstoord, kan dit leiden tot minder concentratie, verminderde alertheid, prikkelbaarheid en/of agressie. Langdurige slaapverstoring kan leiden tot ernstige gezondheidsklachten en ziekten, zoals een verhoogd risico op hart- en vaatziekten, diabetes en obesitas.

Geluidhinder
Geluidsoverlast verschilt niet alleen per gemeente, maar kan ook sterk afhangen van de plek waar je woont, zoals een bepaalde buurt of straat. Vaak komt het door wegverkeer, maar ook buren en brommers of scooters kunnen voor veel lawaai zorgen. Warmtepompen/airco's is een nieuwe bron die in 2024 voor het eerst is meegenomen.

De onderstaande grafiek toont het percentage inwoners dat matig tot ernstige geluidhinder ervaren in uw gemeente, per bron.

Bronnen matige of ernstige geluidhinder

Slaapverstoring door geluid

Voor slaapverstoring geldt ook dat het sterk afhankelijk kan zijn van waar men woont. Op sommige plekken is dat bijvoorbeeld vliegverkeer, voor andere plekken kan dat bedrijven of industrie zijn.

De onderstaande grafiek toont het percentage inwoners dat matig tot ernstige slaapverstoring ervaren in uw gemeente, per bron.

Bronnen matige of ernstige slaapverstoring door geluid

Woonomgeving

Woonomgeving
Tevredenheid met de woning en de woonomgeving hangen positief samen met tevredenheid met het leven. Bij woonomgeving wordt o.a. bedoeld groen in de buurt, sportvoorzieningen, bewegen in de natuur, vinden van verkoeling, betrokkenheid, contact met buren en bezorgdheid over de woonsituatie.

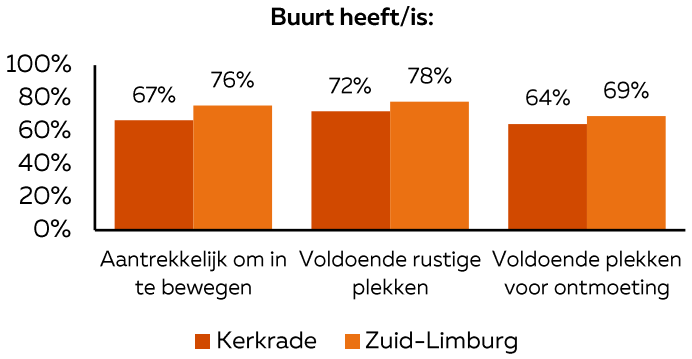
Hitte
Door klimaatverandering komen vaker hete perioden voor. Blootstelling aan hitte veroorzaakt gezondheidseffecten. Dat kunnen milde klachten zijn zoals hoofdpijn en concentratieverlies, maar het kan in sommige gevallen ook leiden tot sterfte. Het is belangrijk dat mensen tijdens een lange periode van warm weer voldoende verkoeling kunnen vinden in hun woning en hun buurt.

Tevredenheid woonomgeving

Het percentage inwoners in uw gemeente dat de buurt aantrekkelijk vindt om in te bewegen (67%) is lager dan in de regio (76%).

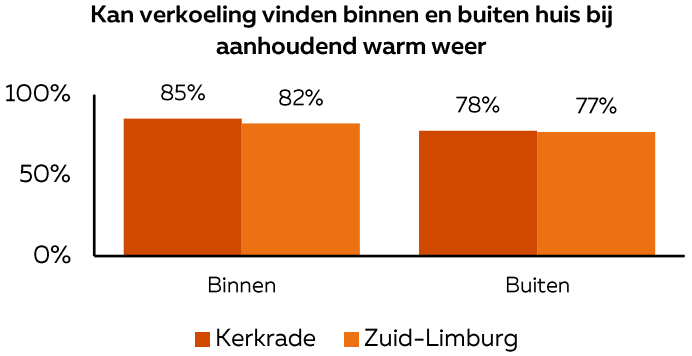
Het percentage dat vindt dat in de buurt voldoende rustige plekken zijn (72%) is lager dan in (78%).

Het percentage dat aangeeft voldoende plekken te hebben voor ontmoeting (64%) is lager dan in de regio (69%).

Hitte

Het percentage inwoners in uw gemeente dat verkoeling kan vinden binnen in de woning en buiten (balkon/tuin/buurt) is weergegeven in de onderstaande grafiek.

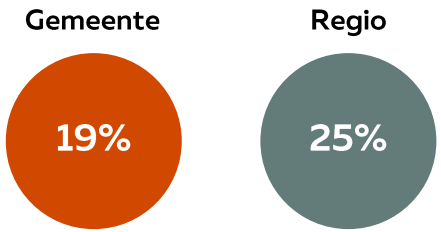

Bezorgdheid gezondheidsrisico's

Risico's in de woonomgeving
De beleving van risico's in de woonomgeving is een wezenlijk onderdeel van hoe mensen hun leefomgeving ervaren, en daarmee van hun welzijn en gezondheid. Als mensen risico's ervaren in hun omgeving – zoals luchtvervuiling, geluidsoverlast, straling of gevaarlijke stoffen – kan dat leiden tot zorgen of gevoelens van onveiligheid. Deze zorgen kunnen chronische stress veroorzaken, wat negatieve effecten heeft op de gezondheid. Het opnemen van risicobeleving in beleid helpt om gezondheidsverschillen te verkleinen en leefomgevingen écht gezonder te maken.

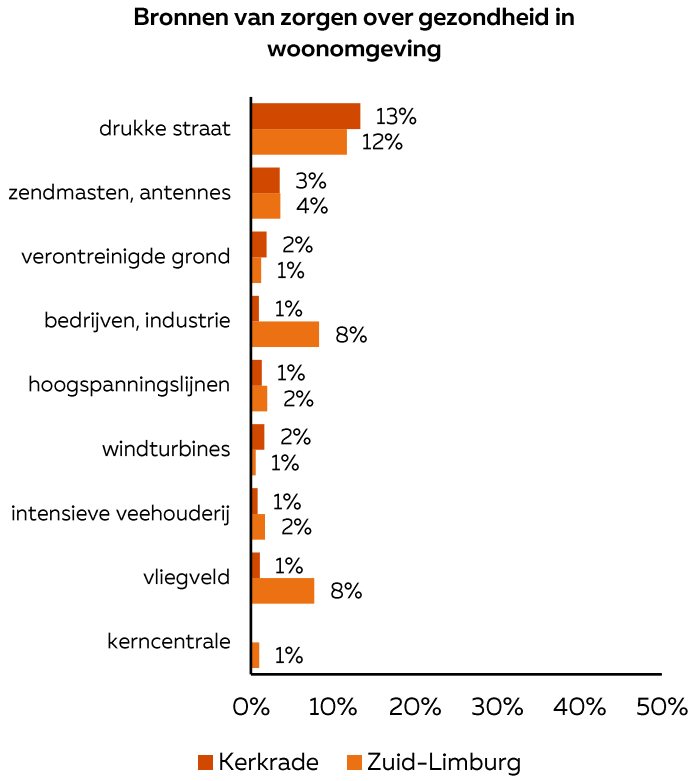
Bezorgdheid woonomgeving

Het percentage inwoners in uw gemeente dat bezorgd is over gezondheidsrisico's in de woonomgeving is (19%), wat lager is dan in de regio (25%).

Is bezorgd over gezondheidsrisico's in woonomgeving

De bronnen van zorg over de gezondheid in de woonomgeving, worden weergegeven in de onderstaande grafiek.

Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is wat iemand minimaal nodig heeft om rond te kunnen komen en schulden te voorkomen. Het gaat hierbij om meer dan alleen geld. Voor bestaanszekerheid is ook nodig: een goed en betaalbaar huis, kansen op de arbeidsmarkt, toegang tot zorg, betaalbare gezonde boodschappen en een buffer voor onverwachte uitgaven. Bestaanszekerheid is een belangrijke voorwaarde voor onze gezondheid.

Inkomen en rondkomen

Een lage financiële bestaanszekerheid, gecombineerd met een gebrek aan persoonlijke of maatschappelijke hulpbronnen, vormt de komende decennia een belangrijk risico voor het ontstaan van gezondheidsproblemen (Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024). Mensen in een achterstandspositie hebben bijvoorbeeld vaker een klein sociaal netwerk, onzeker werk en inkomen, een ongunstige woonomgeving en weinig vertrouwen in de overheid.

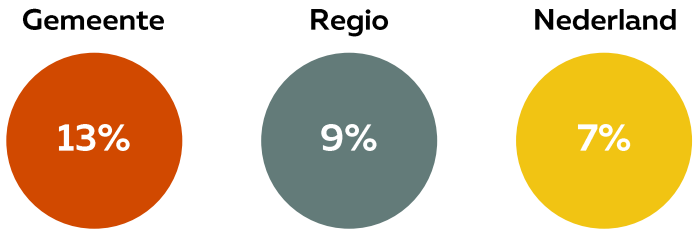
Inkomen
Voor toeslagen en gemeentelijke regeling
en wordt vaak een grens gehanteerd van 120% van het sociaal minimum. De gegevens over inkomen zijn niet uitgevraagd in de vragenlijst, maar aangeleverd door het CBS.

Moeite met rondkomen
De indicator voor 'moeite met rondkomen' is een subjectieve maat. Aan respondenten is gevraagd om aan te geven in hoeverre zij goed kunnen rondkomen van het inkomen van hun huishouden.

Langdurige armoede
Ook de indicator voor 'langdurige armoede' is subjectief. Hier konden respondenten zelf invullen hoe lang zij al moeite hadden met rondkomen.

Inkomen

Het percentage inwoners in uw gemeente dat een inkomen heeft tot 120% van het sociaal minimum (13%) is hoger dan in de regio (9%).

Inkomen tot 120% sociaal minimum

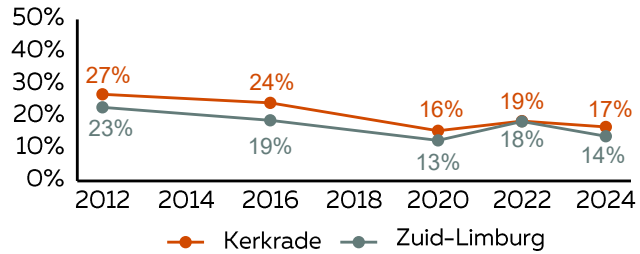
Het percentage inwoners in uw gemeente met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum (13%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (12%).

Moeite met rondkomen

Het percentage inwoners in uw gemeente dat enige tot grote moeite heeft met rondkomen (17%) is hoger dan in de regio (14%).

Het percentage inwoners in uw gemeente dat enige tot grote moeite heeft met rondkomen (17%) is gelijk gebleven ten opzichte van 2022 (19%).

Heeft laatste 12 maanden moeite met rondkomen

Langdurige armoede

Het percentage inwoners in uw gemeente dat heeft te maken met langdurige armoede (27%) is vergelijkbaar met de regio (28%). Dat betekent dat zij langer dan vier jaar moeite hebben met rondkomen.

Het percentage inwoners dat moeite heeft met rondkomen en behoefte heeft aan financiële hulp is 18%. Voorbeelden zijn hulp van bekenden, hulp van instanties of hulp vanuit de schuldhulpverlening.

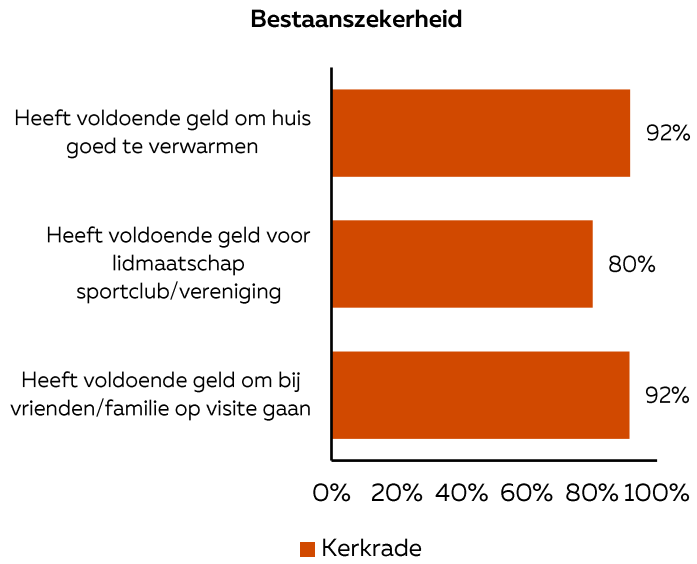
Gangbare levensstandaard en zorgmijden

Gangbare levensstandaard
De gangbare levensstandaard, ook wel het welvaartspeil genoemd, geeft aan op welk niveau mensen leven op economisch, sociaal en cultureel vlak. Het omvat een aantal essentiële aspecten van het dagelijks leven, zoals verwarming, onverwachte uitgaven, bij vrienden of familie op visite kunnen gaan, en toegang tot vrijetijdsactiviteiten.

Zorgmijden
Zorg kan een grote kostenpost zijn voor mensen die weinig te besteden hebben. Het verplichte eigen risico kan ervoor zorgen dat mensen zorg gaan mijden die zij eigenlijk nodig hebben. Ook hoge kosten voor zorg die buiten het basispakket valt, zoals mondzorg en fysiotherapie, kan hierbij een rol spelen. Zorgmijden kan leiden tot grotere gezondheidsproblemen op de lange termijn.

Gangbare levensstandaard

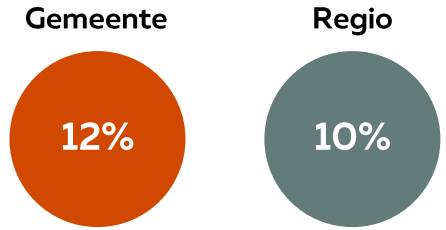
Het percentage inwoners in uw gemeente dat voldoende geld heeft om essentiële aspecten van het dagelijks leven te kunnen bekostigen:

Het percentage inwoners in uw gemeente dat geen buffer heeft voor onverwachte grote uitgaven (20%) is hoger dan in de regio (14%).

Zorgmijden

Het percentage inwoners in uw gemeente dat in de laatste 12 maanden bewust minstens 1x zorg heeft gemeden om financiële redenen (12%) is vergelijkbaar met de regio (10%).

Heeft laatste 12 maanden zorg gemeden door kosten

Kernboodschappen

Wat zien we in Zuid-Limburg

Algemeen: De trend voor Zuid-Limburg lijkt meer in de richting van het landelijk gemiddelde te schuiven, vooral bij roken en obesitas en bij het risico op angststoornis of depressie en stress. Dit is voor Zuid-Limburg een gunstige ontwikkeling, aangezien de regio in het verleden altijd sterk afweek van het landelijk gemiddelde.

Leefstijl: Er zijn enkele positieve en belangrijke leefstijlontwikkelingen: overmatig alcoholgebruik en roken dalen langzaam en steeds meer mensen sporten. Tegelijk zijn er zorgen: er wordt wel vaak gevapet door jongere volwassenen (18-24 jaar). Gezien de vele inspanningen rondom bewegen, blijft het percentage mensen met overgewicht hoog.

Gezondheid: In 2024 ervaren meer inwoners hun gezondheid als goed tot zeer goed dan in 2022. Dit komt deels tot uiting in specifieke aspecten van de mentale gezondheid: mensen zijn over het algemeen gelukkiger en veerkrachtiger. Ook hebben ouderen minder vaak een kwetsbare gezondheid.

Sociale omgeving: Eenzaamheid komt in Zuid-Limburg vaker voor vergeleken met Nederland. De meeste inwoners ontvangen voldoende sociale steun vanuit de omgeving, Zuid-Limburg verschilt hierin niet of nauwelijks van het landelijk gemiddelde.

Vallen: Eén op de drie 65-plussers maakt zich zorgen om te vallen, en bijna één op de tien is het afgelopen jaar minstens twee keer daadwerkelijk gevallen. Dit benadrukt het belang van valpreventie, zoals opgenomen in de afspraken van het GALA en IZA-akkoord.

Mantelzorg: Het percentage mantelzorgers blijft gelijk, maar steeds meer van hen voelen zich zwaar belast of overbelast. Deze trend zien we in onze regio sinds 2022. Naar verwachting zal de druk op mantelzorgers alleen maar toenemen gezien de vergrijzing.
Anderzijds valt op dat ruim een kwart van de 75-plussers niemand heeft als potentiële mantelzorger. In het licht van langer thuis wonen en transformaties in de zorg is dit een belangrijk en verontrustend signaal.

Leefomgeving: Hitte is een nieuw onderwerp in de landelijke vragenlijst van de gezondheidsmonitor. Warmte die lang aanhoudt brengt serieuze gezondheidsrisico's met zich mee. Tijdens langdurig warm weer kan de meerderheid van de inwoners voldoende verkoeling vinden. Maar een kwart van de bevolking kan dit echter onvoldoende. Hitte is een onderwerp dat kan worden opgepakt met een lokaal hitteplan.

Wat valt op in uw gemeente

Kerkrade blijft op meerdere gezondheidsthema's achter bij het Zuid-Limburgse beeld. Inwoners beoordelen hun gezondheid minder vaak als (zeer) goed, hebben vaker een langdurige aandoening en onder 65-plussers komen fysieke kwetsbaarheid en beperkingen duidelijk vaker voor. Roken en overgewicht liggen boven het regionale gemiddelde en minder inwoners voldoen aan de beweegrichtlijn. Ook het aandeel mensen met een hoog risico op angst of depressie is groter, en meer huishoudens hebben geen financiële buffer. Positief is dat Kerkrade relatief weinig overmatige drinkers telt en dat inwoners zich minder zorgen maken over gezondheids¬risico's in hun woonomgeving.

Contact

Heeft u vragen over het onderzoek, hulp nodig bij de duiding van de cijfers of hoe u de cijfers kunt gebruiken in het lokale gezondheidsbeleid? Neem dan contact op met afdeling Kennis & Innovatie per e-mail via monitor@ggdzl.nl of via het algemene telefoonnummer 088 - 880 50 00.

Uitgave: GGD Zuid-Limburg.
Auteurs: Team Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen
Datum: juni 2025.

Meer cijfers en publicaties over de gezondheid van de inwoners zijn te vinden op de Gezondheidsatlas Zuid-Limburg.